

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет

імені Юрія Федьковича

факультет іноземних мов
кафедра англійської мови

**Функціонування фразеологічних одиниць у сучасному
американському кінодискурсі та особливості їх перекладу
українською мовою (на матеріалі англомовних скриптів серіалу**

***Desperate Housewives*)**

Дипломна робота

Рівень вищої освіти - другий (магістерський)

Виконала:

студентка 6 курсу, 601 групи
спеціальності

035.04 Філологія (Англійська мова та
література та друга іноземна мова)

(шифр і назва спеціальності)

Герман І.М.

(прізвище та ініціали)

Керівник: к.ф.н., доц. Ковалюк Ю.В.

(прізвище та ініціали)

Рецензент: к.ф.н.

До захисту допущено:

Протокол засідання кафедри №

від „ ” _грудня_ 2022 р.

зав. кафедри _____ проф. Єсипенко Н.Г.

Чернівці–2022

SUMMARY

The **topicality** of the study is marked by a necessity to render national English specificity in the cinematic discourse with the least possible distortion for its adequate perception by the viewers.

The paper **aims** at a complex investigation of peculiarities of phraseological units in modern English cinematic discourse as well as the main ways of their translation and transformation into Ukrainian, which also presupposes the discussion of their structural, semantic, functional and stylistic characteristics.

To achieve the aim, the following **tasks** have been completed:

- the notion of a phraseological unit has been defined;
- the theoretical approaches to investigating phraseological units have been outlined;
- the existing classifications of modern English phraseological units have been reviewed;
- the quantitative analysis of the English phraseological units according to various classifications in the discourse under study has been carried out;
- the main ways of their translation into Ukrainian and transformations taking thereby have been defined;

The object of our investigation is phraseological units in Modern English.

The subject of our research is their linguistic and translational peculiarities in modern American cinematic discourse.

The data of our investigation consists of scripts of *Desperate Housewives* Season 1 containing 160 100 words.

To achieve the **aim**, we have employed a range of **methods** of general scientific analysis: *induction, deduction, analysis and synthesis* of the material

combined with *structural method, semantic, syntactic, stylistic and functional* analysis. With the structural method, the semantic, grammatical and structural peculiarities of the English phraseological units in cinematic discourse have been investigated. *Functional*, quantitative and descriptive analyses have been used in exploring functional characteristics of the units under investigation. The *stylistic* analysis allowed to single out stylistic peculiarities of the units under study. With the help of *quantitative analysis* we have defined quantitative characteristics of the data under research.

The scientific novelty of the paper lies in the fact that complex study of structure, semantics, stylistics and functions of phraseological units in modern American cinematic discourse as well as peculiarities of their translation into Ukrainian has not been conducted yet.

The practical significance of the work lies in the fact that its findings can be used in the courses on Lexicology (Phraseology), Stylistics (The use of phraseological units in different speech registers), Grammar (Syntax), in Theory and Practice of Translation and Interpreting, as well as in writing students' qualification papers.

The paper **consists of** introduction, three chapters, conclusions, supplements and a list of literature used.

СПИСОК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ФО – фразеологічна одиниця

A – adjective

N – noun

Part – participle

prep – preposition

V – verb

СПИСОК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	6
ВСТУП	7
Розділ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ В СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ	11
1.0 Вступні зауваження	11
1.1 Визначення поняття «фразеологізм» в сучасній лінгвістиці	11
1.2 Основні концепції дослідження фразеологізмів	13
1.3 Структурно-синтаксичні особливості фразеологізмів	15
1.4. Семантичний аналіз фразеологізмів	17
1.5 Функційно-стилістичні характеристики фразеологізмів в кіно дискурсі	19
1.6. Фразеологізм як перекладознавча категорія	20
Висновки до розділу 1	23
Розділ 2 ФУНКЦІЙНО-СЕМАНТИЧНИЙ АНАЛІЗ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ У СУЧАСНОМУ АМЕРИКАНСЬКОМУ КІНОДИСКУРСІ	24
2.0 Вступні зауваження	24
2.1 Структурно-граматична класифікація фразеологізмів на матеріалі серіалу <i>Desperate Housewives</i>	24

2.2 Тематична класифікація фразеологізмів на матеріалі серіалу <i>Desperate Housewives</i>	29
2.3 Семантична класифікація фразеологізмів на матеріалі серіалу <i>Desperate Housewives</i>	32
2.4 Функційний аналіз фразеологізмів на матеріалі серіалу... <i>Desperate Housewives</i>	34
2.5 Стилiстичний аналіз фразеологізмів на матеріалі серіалу <i>Desperate Housewives</i>	36
Висновки до розділу 2	39
Розділ 3 ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ У СУЧАСНОМУ АМЕРИКАНСЬКОМУ КІНОДИСКУРСІ	41
3.0 Вступні зауваження	41

3.1. Особливості серіалу «Відчайдушні домогосподарки»	41
3.2. Основні види перекладу фразеологізмів у серіалі «Відчайдушні домогосподарки»	42
3.2.1. Дослівний переклад фразеологізмів у серіалі «Відчайдушні домогосподарки»	42
3.2.2. Еквівалентно-повний переклад фразеологізмів у серіалі «Відчайдушні домогосподарки»	43
3.2.3. Еквівалентно-неповний переклад фразеологізмів у серіалі «Відчайдушні домогосподарки»	44
3.2.4. Описовий переклад переклад фразеологізмів у серіалі «Відчайдушні домогосподарки»	45
3.3. Перекладацькі трансформації у процесі перекладу фразеологізмів у серіалі «Відчайдушні домогосподарки»	48
3.3.1. Перестановка	48
3.3.2. Заміни	49
3.3.2.1. Граматичні заміни	49

3.3.2.2. Лексичні заміни	51
3.3.2.3. Антонімічний переклад	52
3.3.2.4. Компенсація	53
3.3.3. Додавання	54
3.3.4. Опущення	55
3.4. Результати перекладацького аналізу під час дублювання	56
Висновки до розділу 3	58
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	61
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	65
СПИСОК ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ	70
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ	70
ДОДАТКИ	71

ВСТУП

Фразеологізми здавна вважалися одними з найбільш специфічних і національно самобутніх одиниць будь-якої мови. Їхнє значення відбиває історію народу, своєрідність його культури, побуту, традицій, уявлення людини про навколишній світ, виявляючи таким чином характерні риси її світобачення. Вони завжди становили великий інтерес для перекладознавства завдяки своїй різноманітності форми та значення, стильовому забарвленню та образності.

Підвищений інтерес до складнощів перекладу є визначальною рисою сучасної лінгвістики. Вважається, що труднощі перекладу англійських фразеологізмів українською мовою пов'язані як відмінностями будови англійської та української мов, так і з тим фактом, що фразеологічні одиниці переважно належать до семантично неподільних виразів, план змісту яких не збігається з планом вираження.

Отже, **актуальність** дослідження зумовлена необхідністю передачі національного колориту англійської мови у кінодискурсі з найменшим викривленням для адекватного його розуміння реципієнтом-глядачем .

Сьогодні чимало питань про функційні особливості фразеології, про її семантичну і структурну різноманітність перебувають в колі наукових інтересів.

Так, низка досліджень таких видатних лінгвістів як Н. Амосова, Л. Булаховський, В. Виноградов та ін. присвячені загальним питанням розвитку фразеології. Дослідження в галузі фразеології в різні часи здійснювали В. Аракін, Р. Будагов, Р. Колшанський, Ю. Ковалюк та ін.

Мета дослідження полягає в комплексному вивченні особливостей фразеологізмів у сучасному англійському кінодискурсі, а також основних шляхів їх перекладу українською мовою, що передбачає виявлення структурно-семантичних та функційно-стилістичних особливостей досліджуваних одиниць й аналізу шляхів їхнього перекладу.

Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання таких **завдань**:

- надати визначення фразеологізма;
- визначити теоретичні засади дослідження фразеологічних одиниць;
- систематизувати класифікаційні ряди сучасних англійських фразеологізмів;
- визначити кількісні характеристики англійських ФО за різними класифікаціями у кінодискурсі, що досліджується;
- виявити шляхи перекладу досліджуваних англійських ФО українською мовою.

Об'єктом дослідження є фразеологічні одиниці сучасної англійської мови, а **предметом** – їхні лінгвістичні та перекладацькі особливості у сучасному американському кінодискурсі.

Матеріалом дослідження слугували 144 ФО, відібраних методом суцільної вибірки зі скриптів першого сезону американського серіалу *Desperate Housewives* загальним обсягом 160 100 слововживань.

Методи дослідження. Для реалізації поставлених завдань використано загальнонаукові методи *індукції* та *дедукції*, *аналізу* і *порівняння* у поєднанні зі *структурним методом*, *семантичним*, *синтаксичним*, *стилістичним* і *функційним аналізом*. За допомогою *структурного методу* досліджено семантичні, граматичні та структурні особливості англійських ФО у кінодискурсі. За допомогою *функційного аналізу*, *кількісного* та *описового методів* досліджено особливості функціонування цих ФО. *Стилістичний аналіз* дозволив на виділити стилістичні характеристики одиниць, що досліджувалися. За допомогою *кількісних підрахунків* визначено кількісні характеристики аналізованих одиниць.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що *вперше* здійснено дослідження структури, семантики, стилістики і функціонування фразеологізмів у сучасному американському кіно дискурсі, а також проаналізовано особливості їхнього перекладу з англійської на українську мову.

Теоретичне значення нашого дослідження визначається тим, що його положення та висновки є внеском у теорію дискурсу та перекладознавства. Виявлення лінгвістичних особливостей фразеологізмів в кінодискурсі сприяє розширенню знань про їхній потенціал в певному дискурсивному контексті.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, матеріали роботи можуть знайти застосування у викладанні курсу лексикології (розділ „Фразеологія”), стилістики (розділ „Використання фразеологізмів у різних стилях мови”), граматики („Синтаксис”), у теорії та практиці перекладу, у написанні студентських кваліфікаційних робіт.

Апробацію результатів дослідження здійснено у публікації тез студентської конференції 12 – 13 квітня 2022 р. («Фразеологізм як перекладацька категорія») [11] та статті «Структурно-граматична класифікація фразеологізмів на матеріалі серіалу *Desperate Housewives*» в електронному збірнику наукових праць кафедри англійської мови «Магістерські студії» [12].

Структура та обсяг роботи. Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, додатків (3) та списку використаних джерел (44 позиції, із них 2 іноземною мовою), лексикографічних джерел (5 позицій) та джерел ілюстративного матеріалу (2 позиції).

У **вступі** розкрито актуальність обраної теми, визначено мету та завдання роботи, окреслено об'єкт, предмет і матеріал дослідження, розкрито наукову новизну та практичне значення одержаних результатів.

У **першому розділі** „Теоретичні засади дослідження фразеологізмів в сучасній лінгвістиці” узагальнено погляди сучасних науковців на визначення фразеологізму як об'єкта мовознавчих досліджень, описано принципи його класифікації, проаналізовано особливості фразеологічної одиниці як перекладацької категорії.

У **другому розділі** „Функційно-семантичний аналіз фразеологізмів у сучасному американському кінодискурсі” розглянуто структурно-граматичну, синтаксичну та семантичну класифікації фразеологізмів на матеріалі американського серіалу *Desperate Housewives*. Проаналізовано також їхні функційні та стилістичні особливості.

У **третьому розділі** „Особливості перекладу фразеологізмів в сучасному американському кінодискурсі” розкрито особливості перекладу фразеологізмів в американськму кінодискурсі, особлива увага приділена таким трансформаціям, як перестановка, заміни, додавання та опущення.

Додатки містять глосарій фразеологізмів у досліджуваному дискурсі, їх переклад у серіалі, а також результати кількісних підрахунків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ В СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ

1.0. Вступні зауваження

У розділі проводиться теоретичне узагальнення сучасних наукових поглядів на визначення фразеологізму як об'єкта мовознавчих досліджень, описуються принципи класифікації фразеологічних одиниць у сучасному мовознавстві, подається типологія ФО, та визначаються його особливості як перекладацької категорії.

1.1 Визначення поняття «фразеологізм» в сучасній лінгвістиці

За визначенням О. Смирницького, фразеологія – це «окремий розділ науки про мову, що вивчає змістовні та структурні особливості сталих і постійних за своїм компонентним складом одиниць, що демонструють цілісне єдине значення і зберігаються у системі мови як більш-менш готові до використання кліше» [33, с. 134].

В. М. Ярцева визначає фразеологізм як «загальну назву семантично пов'язаних сполучень слів і речень, які, на відміну від подібних на них за формою синтаксичних структур, не утворюються відповідно до загальних закономірностей вибору і комбінації слів під час організації висловлювання, а відтворюються в мові у фіксованому співвідношенні семантичної структури та певного лексико-граматичного складу» [47, с.558].

Саме відтворюваність, фіксований лексико-граматичний склад, стійкість семантичної структури покладено в основу спеціальної системи лінгвістичних критеріїв, серед яких Ю.В. Білоус основними називає такі: «1) *семантична цілісність (семантична нерозкладність, цілісність значення)*; 2) *неможливість дослівного перекладу на інші мови*; 3) *стійкість*; 4) *нарізнооформленість*; 5) *відтворюваність*; 6) *ідіоматичність*» [7, с. 71].

Відповідно, що чим з більшою кількістю критеріїв співвідноситься певний фразеологізм, тим вищий ступінь його фразеологічності.

У своєму дослідженні, слідом за О. В. Куніним, Т.В. Тоненчук визначає ФО як «стійке сполучення слів із переосмисленням значення (повним або частковим), а до корпусу фразеології уналежнюємо фразеологічні словосполучення різного ступеня стійкості (образні висловлювання, тропи, стійкі порівняння, клішовані звороти), прислів'я, приказки і крилаті слова, для яких характерні часткове чи повне переосмислення значення, метафоричність та образність, стійкість складу, фіксоване значення» [38, с.7].

Н. Н. Амосова подає наступну дефініцію: «Фразеологізми – це семантично і прагматично зафіксовані одиниці у мові, які складаються з одного чи більше компонентів, що є або лексемами мови, які функціонують за межами фразеологічної одиниці, або унікальними лексемами, які входять до складу фразеологізму, і разом не перевищують довжини речення» [3, с. 28 – 30].

«З плином часу термін «фразеологізм» набув більш широкого тлумачення: до ФО почали зараховувати крилаті вислови (стійкі образні вислови), афоризми, приказки (влучний вислів без повчального компонента) і прислів'я (влучний вислів із повчальним змістом)» [9, с. 27].

Узагальнюючи наведені існуючі визначення ФО і опираючись на головні змістовні та структурні ознаки ФО, у своїй роботі ми визначаємо *фразеологізм* як сполучення двох та більше слів, яке має синтаксичну та семантичну неподільність, відтворюється у мові в готовому вигляді та має повністю чи частково переосмислене значення.

1.2 Основні концепції дослідження фразеологізмів

У сучасній лінгвістиці при вивченні фразеологізмів використовуються різноманітні терміни, які позначають ці групи слів. Такі вчені, як В. М. Білоноженко, А. Г. Назарян, А. І. Смирницький використовують поняття «фразеологічна одиниця», хоча порівняно нещодавно такий термін як «ідіома» теж почав застосовуватися у дослідженнях. Існують й інші терміни «усталена фраза», «ідіома», «слово-еквівалент», які у певній мірі описують той самий лінгвістичний феномен [3, с. 133].

«Термін *усталена фраза* визначає основним критерієм диференціації груп слів усталеність їх лексичних компонентів та граматичних структур. Термін *ідіома* у свою чергу звертає увагу на ідіоматичність груп слів та відсутність семантичної мотивації. Термін *слово-еквівалент* наголошує не лише на семантичній, але і на функціональній нероздільності певних груп слів, їх готовності функціонувати у мовленні як окремі слова» [4, с. 82].

До невід'ємних ознак фразеологічних одиниць належать:

- 1) нестача семантичної мотивації
- 2) лексична і граматична усталеність

Фразеологічні одиниці можуть бути мотивованими (додаванням денотативних значень) *at dawn* – *на зорі*, частково мотивованими *a day after the fair* – *занадто пізно*, чи демотивованими *after a manner* – *як небудь*.

Важливо зауважити, що, увійшовши в мову, фразеологізми уже стають усталеними зворотами із фіксованим значенням, тому у мовленні мовці їх відтворюють, а не утворюють заново щоразу.

Головні ознаки фразеологічних одиниць розкриваються під час зіставлення їх з іншими одиницями мови: з одного боку, зі словом, з іншого – зі словосполученням.

«Фразеологізми мають багато спільних ознак зі словами за своїм значенням та роллю в процесі комунікації. Як і слова, вони володіють лексичним значенням і характеризуються лексичною неподільністю. Вони

називають єдине поняття, явище, якість, стан, ознаку» [3, с. 89]. Тому нерідко фразеологізми є синонімічні простим словам: *at a good hour* – скоро .

Однак, О. Ф. Арсенєва стверджує, що прирівнювати фразеологізм до слова можна тільки на семантичному і синтаксичному рівнях. «Фразеологізм не тотожний слову і не еквівалентний йому повністю: він утворює лексичну одиницю більш складного типу, тому смислове значення, яке передається фразеологічним зворотом, виражається не одним словом, а поєднанням двох і більше слів. Фразеологізм характеризується своєю внутрішньою синтаксичною структурою: слово складається з морфем, а будь-який фразеологізм – це перш за все поєднання слів, об'єднаних за законами граматики англійської мови» [4, с. 32].

За своєю структурою фразеологізми схожі на вільні словосполучення. Однак, їх структурна подібність є лише зовнішньою. «У складі фразеологічної одиниці слова вживаються не в прямому, а в переносному значенні, в значній мірі втрачають форми зміни, не можуть самостійно виступати в ролі членів речення. Зв'язки і відносини між компонентами фразеологізму перестають бути зв'язками і відносинами між словами. Компоненти фразеологічного звороту не вільні в своїх зв'язках, коло їх сполучуваності з іншими словами замкнуте. Фразеологізми характеризуються лексичною стійкістю, в основному зберігають постійний склад» [3, с. 27].

Слушною є думка В. Телії, яка зазначає, що фразеологія «відображає головним чином повсякденний емпіричний, історичний і культурний досвід мовного колективу, пов'язаний із його культурними традиціями» [36, с. 82]. Внутрішня форма фразеологізмів, що є унікальною для будь-якої мови, саме і відзеркалює цей досвід.

Таким чином, фразеологізми за структурою більше схожі на словосполучення, але з семантичного погляду фразеологізми за ознаками більше походять на слово.

«Розвиток фразеології як науки і накопичення значної кількості емпіричного матеріалу зумовили необхідність і створили передумови для появи цілої низки класифікаційних схем, що гуртуються на тих чи інших питомих ознаках фразеологізмів і перебувають в активному науковому обігу в сучасній лінгвістиці» [9, с. 33].

У сучасних фразеологічних студіях використовується низка класифікацій ФО, що базуються на різних критеріях, а саме: семантичні класифікації (Ш. Баллі, В. В. Виноградов, М. М. Шанський); класифікації на основі структурно-семантичних особливостей ФО (Н. М. Амосова, О. В. Кунін, І. І. Чернишова); генетична класифікація (Л. А. Булаховський); стилістична класифікація (Г. П. Їжакевич, М. М. Шанський) тощо. [38, с. 7].

Розглянемо деякі з них нижче.

1.3 Структурно-синтаксичні особливості фразеологізмів

Як зазначає Р.В. Вакарюк у своєму дисертаційному дослідженні, «питання про встановлення структурних меж фразеологічного масиву та зокрема про співвідношення фразеологізмів із одиницями, що структурно співвідносні з реченням, зокрема прислів'ями, крилатими словам, належить до дискусійних у сучасному мовознавстві» [9, с. 35].

Інколи до ФО відносять лише ФО, що є співвідносні із словосполученнями, і розрізняють «вузький» підхід до тлумачення фразеологізмів, за яким паремії пропонують виділити в окрему галузь – пареміологію.

На думку О. Селіванової, «таке відмежування є невиправданим і штучним, оскільки паремії та фразеологізми об'єднують ознаки відтворюваності, стійкості, культурної маркованості, а також високий рівень кумулятивності та трансляторності» [46, с. 645].

Відомий лінгвіст О. Кунін, який дотримується «широкого» розуміння фразеології, вважає, що «прислів'я і приказки слід витлумачувати як своєрідні фразеологізми комунікативного типу, наділені своєрідними семантичними, стилістичними і структурними особливостями» [25, с. 17].

Л. Скрипник, подаючи синхронний аналіз фразеологічних одиниць, виділяє серед них два «граматико-структурні класи»:

«1) фразеологічні одиниці, що організовані за моделлю словосполучення або речення, семантико-структурною особливістю яких є співвіднесеність із окремим словом і функціонування як одного члена речення;

2) фразеологічні одиниці, які є фразами, тобто організовані як прості або складні словосполучення» [32, с. 23].

Е. Ротт виділяє п'ять головних способів (структурних класів) з'єднання компонентів, які покладено в основу фразеологічних одиниць: підрядні, сурядні, компаративні, предикативні та сполучникові фразеологічні одиниці. [30, с. 81].

Згідно класифікації О. В. Куніна [25], виділяємо два типи: ФО зі структурою словосполучення та ФО зі структурою речення. Перша група охоплює номінативні та номінативно-комунікативні ФО, в якій дослідник виділяє

а) субстантивні: *afternoon farmer* – «ледар, нероба»;

б) дієслівні: *to reckon/count without one's host* – «недооцінювати труднощі»;

в) ад'єктивні: *dead from the neck up* (букв. «мертвий з самої шиї») – «дурний, тупий»;

г) адвербіальні: *as a sheep among the shearers* – «як вівця, яка віддає себе на заклання; дуже покірно».

Група ФО зі структурою речення включає прислів'я і приказки.

Отже, синтаксична структура фразеологізмів є складним явищем, яке досліджується і класифікується багатьма мовознавцями. Однак у нашій роботі ми спиратимемося на класифікацію О.В. Куніна.

1.4 Семантичний аналіз фразеологізмів

Багато науковців відзначають, що лексичне й фразеологічне значення мають чимало відмінностей. Так, В. Білоноженко стверджує, що при «зіставленні фразеологічного і лексичного значень виявляється, що семантичний об'єм фразеологічного значення набагато ширший від лексичного значення відповідного слова-синоніма. Причиною цього є сама природа фразеологізмів, що, на відміну від звичайних слів, не означають, а описують об'єкт на основі якоїсь асоціації, виражаючи певне ставлення мовця» [6].

В. Ужченко та Д. Ужченко наголошують, що «фразеологізм, як і слово, також виконує номінативну функцію, може виступати фразеологічною дериваційною базою, може вступати у різні парадигматичні відношення (синонімічні, антонімічні). Водночас між ними існує суттєва відмінність, яка полягає у тому, що основними функціями фразеологізму передусім є зображувальна і характерологічна, тоді як первинна для слова номінативна функція відходить у них на другий план. Яскраво виражена конотація, відчутна експресивність, ускладнена семантична структура фразеологічної одиниці, певна дифузність фразеологічного значення потребують і адекватної, часом багатослівної, розгорнутої передачі семантико-стилістичних обертонів вторинних найменувань» [39, с. 61].

Питання ступеня цілісності фразеологічної семантики тісно пов'язане з поняттям внутрішньої форми фразеологізму

В українському мовознавстві одним із перших це поняття розробляв О. Потебня, який вважав, що «внутрішня форма – це знак значення попереднього слова, тобто той елемент, що є відображенням мотивувального слова в мотивованому» [29, с. 193].

Внутрішня форма фразеологізму може бути живою, або актуальною, і втраченою. У першому випадку очевидним є перехід від вільних або стійких словосполучень, фраз тощо, до метафоризованого значення фразеологічної одиниці (*backseat driver* – непрошений порадник).

У випадку втраченої внутрішньої форми етимон визначити уже набагато важче. Наприклад, фразеологізм *to cast pearls before swine* – «розкидати перли перед свинями», зрозумілим є за умови знання біблійного – «висловлювати почуття або думки тому, хто неспроможний їх зрозуміти» чи про безуспішні спроби переконати когось у чомусь.

«З погляду семантики увесь фразеологічний масив мови або зараховують до лексико-фразеологічних полів (ЛФП) або поділяють на фразеосемантичні поля (ФСП) – на цьому неодноразово наголошувала ціла низка лінгвістів лінгвісти (М. Алефіренко, А. Білоусова, Ю. Гвоздарьов, О. Єфімов, В. Жуков, В. Лавер, В. Мокієнко, Ю. Прадід, П. Редін, Ю. Солодуб, В. Телія, І. Тимченко, А. Чорна, Н. Щербакова та ін.)» [9, с. 38].

Фразеосемантичним полем Ю.Н. Караулов називає «сукупність фразеологічних одиниць, що перебувають у системних відношеннях, об'єднані спільністю семантичної теми і вираженням того самого поняття» [19, с. 57], а під фразеосемантичною групою розуміє «певну сукупність ФО, об'єднаних загальною семою, для якої характерні внутрішньо системні парадигматичні відношення, що має інтегральні елементи й певний набір диференційних сем, що утворює підсистему в самому фразеосемантичному полі» [там само, с. 58].

Фразеосемантичні поля є системними ієрархічними утвореннями. Вони структуровані на основі таких принципів як: «1) семантична спільність елементів; 2) наявність як однорідних, так і різнорідних компонентів; 3) системні відношення всередині групи: антонімія, синонімія, полісемія; 4) поділ на мікрополя і підгрупи; 5) чітка структурна організація: ядерна зона, периферійні області; 6) поля накладаються одне на одне (утворення перехідних зон)» [13, с. 68].

Фразеосемантичні поля мають ядро, центр і периферію. «Одиниці поля групуються навколо семми, що найбільш повно виражає його загальне значення. Незважаючи на повноту вираження, це значення знаходиться в позиції мінімальної обумовленості від оточення й утворює ядро фразеосемантичного поля. Тому ФО, що утворюють ядро, повинні бути нейтральними, тобто стилістично немаркованими, і мати найбільшу об'єднаність. Розташування мовних одиниць у фразеосемантичному полі залежить від ступеня смислової близькості слів до загального значення чи від ступеня кількісного виявлення основної ознаки» [24, с. 86].

Водночас Р.В. Вакарюк відзначає, що «у фразеосемантичних полях, на відміну від лексико-семантичних, неможливо визначити домінанту, оскільки ФО не мають семантично нейтрального значення, вони обов'язково мають конотативні семми, які унеможливають виділення основи» [9, с. 40].

Таким чином, фразеологічне значення не є тотожним лексичному. У його дослідженні велику роль відіграє внутрішня форма фразеологізму або її відсутність. З погляду семантики усі фразеологізми можна поділити на лексико- або фразеосемантичні поля, об'єднані спільною семою без наявності домінанти, і структуровані за принципом ядро-периферія.

1.5 Функційно-стилістичні характеристики фразеологізмів в кінодискурсі

Питання значень фразеологізмів неодноразово досліджувалося мовознавцями. Чимало вчених звертають увагу на різні аспекти функціонування фразеологізмів. Зокрема І. Задорожна досліджує компоненти значень німецьких фразеологізмів з іменниковими складовими Spaß, Gnade і Freude [16, с. 78].

В. Остапенко аналізує функційно-стилістичні особливості фразеологічних одиниць з біблійним компонентом [28].

«Функційно-стилістичний компонент у значенні фразеологізмів – це переважне використання виразу у певних функційних стилях. До них відносяться побутово-літературний, газетно-політичний, виробничо-технічний, офіційно-діловий та науковий стилі» [48].

Найважливішими видаються відносини співрозмовників та ситуація, в якій відбувається комунікація. Наприклад, В. Карасик поділяє комунікативні ситуації на «статусно марковані та статусно нейтральні. У свою чергу статусно нейтральні розмежовуються на ситуації соціальної нерівності, ситуації соціально-ситуативної нерівності та ситуації ситуативної нерівності» [18, с. 143].

М. Шанський виділяє чотири основні фразеологічні стильові групи:

- «1) міжстильові звороти;
- 2) звороти розмовно-побутового характеру;
- 3) книжного характеру;
- 4) архаїзми та історизми» [42, с. 183 – 200].

Л. Авксентьев розрізняє дві групи фразеологізмів:

- 1) загальноживану народну, що включає розмовно-побутову та фольклорну, зокрема народнопісенну;
- 2) книжну, характер і стилістичні функції якої змінюються залежно від специфіки стилю [1, с. 52].

В.Д та Д.В Ужченки виокремлюють такі основні функціонально-стильові розряди фразеологізмів: розмовні, просторічні, фольклорні й книжні [39, с. 246].

Тобто, у фразеологічній практиці фразеологізми кваліфікуються по-різному. Дослідники розмежовують їх за функціональними стилями використання та комунікативними ситуаціями.

1.6. Фразеологізм як перекладацька категорія

Над проблемою перекладу фразеологічних одиниць працювали багато науковців: Н. Н. Амосова, В. В. Виноградов, В. П. Жуков, В. Н. Телія, Н. М. Шанський.

Як вважають В.Д.Бялик та Д.В. Черней, «вибір адекватного способу перекладу фразеологічної одиниці залежить від складності її семантичної структури, образного характеру, національно-культурної специфіки його значення. Основними способами передачі англійських фразеологізмів засобами української мови є їх еквівалентний, аналоговий, описовий переклад, а також калькування» [41, с.139].

За твердженням В.М. Комісарова, «найкращим способом перекладу вихідного фразеологізму є його передача за допомогою еквівалентної одиниці, якщо подібна існує в цільовій мові. Застосування подібної одиниці забезпечує не тільки повне відтворення змісту, але й передачу образності й експресивності вихідної фразеологічної одиниці. **Повні фразеологічні еквіваленти** є ідентичними за структурою, лексичним складом, стилістичними характеристиками, значенням та образністю» [22, с. 81], наприклад: *in seventh heaven* – на сьомому небі.

Однак відомо, що фразеологічних еквівалентів існує порівняно небагато. Найчастіше до них належать т. зв. інтернаціональні ФО. У зв'язку з

цим В.Н. Комісаров зазначає, що «у разі запозичення різними мовами однієї й тієї самої фразеологічної одиниці її значення в одній із мов може змінитися, внаслідок чого з'являються подібні за формою, але різні за змістом *хибні друзі перекладача*» [22, с. 82]. Так, наприклад, англійська ФО *to lead by the nose* та українська *водити за носа* збігаються за зовнішньою формою, але мають різні значення: англ. *повністю підкорити, командувати*, укр.. – *обманювати*.

Часткові еквіваленти містять деякі лексичні, граматичні чи лексико-граматичні відмінності від оригіналу, але це відбувається за наявності одного і того самого значення та стилістичної спрямованості з відповідними ФО мови оригіналу. Вони, у свою чергу, розподіляються на *часткові лексичні* та *часткові граматичні* еквіваленти.

Часткові лексичні еквіваленти збігаються за значенням, стилістичним забарвленням, але різняться своїм лексичним складом і граматичною будовою, наприклад: *to dance like an elephant* – танцювати як **ведмідь**.

До *часткових граматичних еквівалентів* належать ті ФО мови перекладу, які співпадають з ФО мови оригіналу за значенням, стилістичним колоритом та образністю, але мають розбіжності у граматичній категорії числа іменників, прикметників, наприклад: *to catch old birds (мн.) with chaff* – провести старого **горобця** (одн.) на полові.

За відсутності у мові перекладу еквівалента чи аналога вихідної ФО, перекладач застосовує *калькування*, що є способом її дослівної передачі. Зазначимо, що такий процес може бути застосовано лише у разі, якщо його результатом буде легкий для запам'ятовування та сприйняття вираз.

Хоча калькування свідчить про не досить високий рівень перекладу, Р. П. Зорівчак зауважує, що «цей прийом є досить вагомим, тому що зберігає всю національну специфіку фразеологізму, ілюструючи спосіб мислення іншого етносу, адже читач повинен постійно відчувати, що він читає

іншомовний твір, у якому присутня специфіка іншої культури, реалії іншого життя» [17, с. 82].

Якщо фразеологізм неможливо передати жодним із вищевказаних способів, то перекладач змушений вдаватися до **описового перекладу**. Недоліком подібного перекладу є неможливість збереження первинного образу ФО, наприклад: *have butterflies in one's stomach* (мати метеликів у животі) – сильно переживати, турбуватися. Для адаптації описового перекладу та калькування до норм мови перекладу можна застосовувати перекладацькі трансформації.

Отже, труднощі перекладу англomовних ФО засобами української мови зумовлені не лише аналітичною та синтетичною будовою англійської та української мов, але і складністю їхньої семантичної структури, образності та національно-культурною специфікою. Найкращим перекладацьким рішенням у разі передачі англomовної ФО вважаємо надання повного чи часткового еквіваленту з мови перекладу. За його відсутності перекладач застосує калькування, описовий переклад, або перекладацькі трансформації.

Висновки до розділу 1

У своїй роботі ми визначаємо *фразеологізм* як сполучення двох та більше слів, яке має синтаксичну та семантичну неподільність, відтворюється у мові в готовому вигляді та має повністю чи частково переосмислене значення.

Сучасних фразеологічних студії використовують низку класифікацій ФО, що базуються на різних критеріях, а саме: семантичні класифікації (Ш. Баллі, В. В. Виноградов, М. М. Шанський); класифікації на основі структурно-семантичних особливостей ФО (Н. М. Амосова, О. В. Кунін, І. І. Чернишова); генетична класифікація (Л. А. Булаховський); стилістична

класифікація (Г. П. Їжакевич, М. М. Шанський) тощо. Синтаксична структура фразеологізмів є складним явищем, яке також досліджується і класифікується багатьма мовознавцями.

Фразеологічне значення не є тотожним лексичному. У його дослідженні велику роль відіграє внутрішня форма фразеологізму або її відсутність. З погляду семантики усі фразеологізми можна поділити на лексико- або фразеосемантичні поля, об'єднані спільною семою без наявності домінанти, і структуровані за принципом ядро-периферія.

Дослідники розмежують фразеологічні одиниці і за функціональними стилями використання та комунікативними ситуаціями.

Труднощі перекладу англомовних ФО засобами української мови зумовлені не лише аналітичною та синтетичною будовою англійської та української мов, але і складністю їхньої семантичної структури, образності та національно-культурною специфікою. Найкращим перекладацьким рішенням у разі передачі англомовної ФО вважаємо надання повного чи часткового еквіваленту з мови перекладу. За його відсутності перекладач застосує калькування, описовий переклад, або перекладацькі трансформації.

РОЗДІЛ 2

ФУНКЦІЙНО-СЕМАНТИЧНИЙ АНАЛІЗ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ У СУЧАСНОМУ АМЕРИКАНСЬКОМУ КІНОДИСКУРСІ

2.0 Вступні зауваження

Розділ присвячено аналізу класифікацій 144 фразеологічних одиниць у сучасному американському кінодискурсі на матеріалі скриптів першого сезону телесеріалу *Desperate Housewives*. Розглянуто структурно-граматичну,

тематичну та семантичну класифікації фразеологізмів, а також проведено їхній функційний та стилістичний аналіз.

2.1 Структурно-граматична класифікація фразеологізмів на матеріалі серіалу *Desperate Housewives*

І. В. Арнольд, В.Л. Архангельський, Ф.А. Краснов і О.І. Молотков дотримуються граматичної класифікації ФО, за якою вони виділяють іменні, дієслівні, ад'єктивні, адвербіальні, вигуківі фразеологізми та ФО зі структурою речення (прислів'я).

Згідно їхньої граматичної структури ми класифікуємо ФО, вибрані зі скриптів досліджуваного серіалу наступним чином:

I. іменні (субстантивні) ФО, що функціонують як іменники (36 прикладів).

У реченні субстантивні ФО виконують синтаксичні функції підмета або додатка. Наприклад:

«*Guess we found **the skeleton in her closet***» [51]. – У цьому реченні ФО виконує функцію додатку.

Ми виділяємо такі підкласи субстантивних ФО у скриптах телесеріалу *Desperate Housewives*:

N+N(+N): *cash cow, drama queen* – усього 8 ФО.

N+prep+(A)N: *face to face, state of mind, stench of betrayal* – кількість ФО у цій групі становить 13 одиниць.

A+N: *common knowledge, golden couple, heavenly days, white lies* (12 ФО).

N+Part 2: *no strings attached* (1 ФО).

N+V+prep: *shoulder to cry on* (1 ФО).

II. дієслівні (вербальні) ФО, яких виявилось найбільше у скриптах, що аналізувалися – 82 приклади.

У реченнях дієслівні ФО виконують синтаксичну функцію присудка, наприклад:

«*Can you **keep your voice down** please?*» [51].

«*Of course, she didn't cook much as she was **moving up the corporate ladder***» [51].

Основними підкласами дієслівних ФО, виділені нами, є наступні :

V+N: *carry the burden, lose one's mind, cross swords, dodge a bullet, throw a party...* що разом становить 44 ФО.

V+N+prep+(one's/smb's)+N: *add salt to the wound, lay claim on smb's heart, make mincemeat out of smb, pull the wool over smb's eyes, keep an eye on smb* (16 ФО).

V+prep+(A/one's)+N: *get out of hand, look on the bright side, grasp at straws, make from scratch* (13 ФО).

V+A+N: *beat a dead horse, keep a low profile* (2 ФО).

V+N+Part 2: *keep fingers crossed* (1 ФО).

V+N and N: *cost an arm and a leg* (1 ФО).

V like /as (A)N: *sleep like a baby, sweat like a pig, take like a good soldier, work as a well-oiled machine* (4 ФО).

V+A: *worry sick* (1 ФО).

Отже, ця група фразеологізмів виявилася майже вдвічі чисельнішою за першу.

III. Ад'єктивні ФО у кількості 4 прикладів.

Ад'єктивним ФО, яким притаманне значення атрибутивності, у реченні вони виконують функції означення, наприклад:

«*Change in behaviour is one of the warning signs, and you have been **as fresh as paint** for the last 6 months*» [51].

Сюди належать фразеологічні одиниці, які мають у складі компонент *as*, і побудовані за наступною моделлю:

(as)+A+as (prep)+N: *as fresh as paint, guilty as sin* (4 ФО) .

Тобто, ця група виявилася мало чисельною.

IV. Адвербіальні ФО, що позначають обставину часу, місця, способу дії, тощо.

«*PAUL extends his hands to take the baskets from BREE, who moves the baskets **out of his reach** as he tries to take them from her*» [51].

Ми виписали 10 прикладів таких одиниць. Як-от: *every now and then, for good, at the crack of dawn, on edge, out of reach, with flying colours, etc.*

V. ФО, що функціонують як вигуки. Ця група займає за чисельністю таке ж місце, як і ад'єктивні ФО серед досліджуваних фразеологічних одиниць (4 ФО), наприклад: *for god's sake(s), for Pete's sake(s), what the hell, why on Earth.*

VI. ФО, що функціонують як прислів'я (8 прикладів): *the grass is always greener on the other side of the fence, cat got your tongue, take your victories where you found them, people who live in glass houses shouldn't throw soda cans (originally: stones).*

Отримані результати можна узагальнити у таблиці (див. дод) та рисунку 2.1 нижче:

Рис. 2.1. Класифікації ФО у скриптах серіалу *Desperate Housewives* згідно їхньої граматичної структури

З рисунку бачимо, що найбільш характерними для досліджуваного матеріалу виявилися вербальні (дієсловні) фразеологізми, які складають більше половини усіх аналізованих одиниць (56%). Серед них найтиповішою моделлю є V+N (30,5%), яка є також найуживанішою серед усіх виділених підтипів. Чверть фразеологізмів зі скриптів серіалу, що вивчається, відносяться до іменних або субстантивних (25%), з-поміж яких моделі N+prep+N та A+N є однаково вживаними і складають 9%. Адвербіальні ФО

виявилися порівняно мало чисельними і склали 7% усього матеріалу. Майже стільки ж склали і прислів'я – 6%. Однаково мало чисельними є вигуки та ад'єктивні фразеологізми, що налічують лише по 3% серед ФО, що аналізуються.

Таким чином, ми довели, що дієслівні (вербальні) ФО домінують над іншими групами, друге місце посідають іменні ФО, третє – поділяють ад'єктивні та прислів'я. Такий розподіл, на нашу думку, обумовлено широкими комунікативними намірами для передачі ставлення мовця до ситуації, що склалася, мовними функціями іменника, як частини мови на позначення об'єктів реальності, та емотивним характером самих ФО.

Далі розглянемо **структурну класифікацію** за М.Т. Тагієвим, відповідно до якої фразеологізми мають одно -, дво – чи трипозиційне оточення;

У досліджуваному матеріалі фразеологічних одиниць у сучасному американському кинодискурсі ми виділяємо наступні структури фразеологізмів:

а) структура фразеологізму з **однопозиційним** оточенням (86 прикладів), яке може бути виражене й окремим домінантним компонентом у певній граматичній формі, і синтаксичними конструкціями з ним, напр.: *on edge, pinch penny, see the light, sigh with relief, sweet tooth, top dog, vicious cycle, sworn enemy, with flying colours, talk shop, give a hand, golden couple, etc.*

б) структура фразеологізму з **двопозиційним** оточенням (50 прикладів), у яких структурно-необхідними елементами є суб'єктивне (домінантне) і залежне оточення (підрядний компонент): *not to show an ounce of remorse, rock smb's world, state of mind, streak of bad luck, take it like a good soldier, the man of the house.*

в) структура фразеологізму з **трипозиційним** оточенням – домінантним компонентом і двома підрядними, до яких відносяться деякі вибрані нами зі

скриптів прислів'я та інші вирази: *People who live in glass houses shouldn't throw stones* – хто (домінанта) +де живе (підрядний компонент)+тому що не слід робити (підрядний компонент). *Shock the hell out of smb* – хтось (домінантний компонент)+ лякає когось (підрядний компонент) + як (підрядний компонент). *The grass is always greener on the other side of the fence* – що + яке+ де.

Узагальнимо отримані дані у рисунку 2.2.

Рис.2.2. Структурна класифікація ФО у скриптах серіалу *Desperate Housewives*

Рисунок 2.2 ясно показує, що переважаючим структурним типом є однопозиційне оточення, яке налічує більше половини – 59% – прикладів. Близько третини налічують структури фразеологізму з двопозиційним оточенням (35%). Найменш характерним для аналізованих структур виявилось трипозиційне оточення – усього 6%.

Таким чином, структурно суттєво домінують одиниці з однопозиційним оточенням.

2.2. Тематична класифікація фразеологізмів на матеріалі серіалу *Desperate Housewives*

Проаналізувавши тематичне наповнення досліджуваних ФО, ми розподілили їх на наступні численні тематичні групи: *почуття та емоції (feeling and emotions)*, *їжа та напої (food and drink)*, *вигуки (exclamations)*, *дії (actions)*, *час (time)*, *вигляд (look)*, *гроші (money)*, *робота (job)*, *розум (mind)*, *таємниці (secrets)*, *дружба (friendship)*, *важке життя (difficult life)*, *стосунки (relationship)*, *проблеми (problems)*. Розглянемо кожна з них детальніше.

Вважаємо, що найрозгалуженішою групою є **почуття та емоції** (42), яка включає в себе позитивні, негативні та нейтральні почуття та емоції. Так до перших (19) відносимо наступні:

- *щасливий (happy) (7): all smiles, cherish the memory, blessing in disguise, etc;*
- *кохання (love) (3): fall in love, golden couple, lay claim on smb's heart;*
- *умиротворений, мирний (peaceful) (1): not to kill a fly;*
- *успіх (success) (1): with flying colours;*
- *підтримка (support) (4): keep fingers crossed, a shoulder to cry on, etc;*
- *перемога (victory) (2): no victory comes without a price, take one's victory where one found them;*
- *достойність (decency) (1): keep up a façade.*

Негативні почуття й емоції (21) виражені ще більшою кількістю підгруп – 6:

- *завдавати біль (hurt) (3): add salt to the wound, hurt one's feelings, not to show an ounce of remorse;*
- *нещасливий (unhappy) (7): break smb's heart, burst into tears, on the brink of tears, etc;*
- *ненавидіти (hate) (2): hate smb's guts, hold a grudge;*
- *винний (guilty) (5): guilty as sin, justify one's sin, pick your poison, rot in hell, racked with guilt;*
- *злий (angry) (2): on edge, reach the end of patience;*
- *наляканий (scared) (2): scare the hell out of smb, scared out of smb's mind.*

Нейтральні (2) почуття включають підгрупи

- *сором'язливий (shy) (1): keep a low profile;*
- *жаль (sorry) (1): owe an apology.*

Групу **їжа та напої**, яка вміщує 6 прикладів, наповнюють такі одиниці: *pot luck lunch, quench one's thirst, sweet tooth, etc;*

До групи **вигуки** відносяться усі попередньо згадані вигуки (4).

Група **дії** (20) поділена нами на 5 підгруп:

- *conversation (8): break the ice, face to face, small talk, foam at the mouth, speak of the devil, etc;*

- *argument (4): choke (beat) the living daylight/the hell out of smb, make mincemeat out of smb;*

- *work (4): make from scratch, beat the dead horse, etc;*

- *sleep (2): stifle a yawn, sleep like a baby;*

- *drugs (2): smoke pot, spark a doobie.*

Група **час** (9) містить ФО на позначення протяжності періоду часу, його частотності та якості: *for good, take your time, out of reach, in full swing, every now and then, dark chapter, etc.*

ФО зі значенням **вигляд** (2) позначають потворний вигляд персонажів: *basket case, sweat like a pig.*

Група **гроші** (6) містить ФО як с позитивною (*cash cow, make a fortune, make amends*), так і з негативною конотацією (*blow all the money, cost an arm and a leg, pinch penny*).

Значення **робота** втілено у 4 ФО: *move up a corporate ladder, run errands, work as a well-oiled machine, talk shop.*

Група **розум** позначає мисленнєву активність (7): *clear the thoughts, dawn upon smb, state of mind, common knowledge, etc.*

Малочисельна група **таємниці** включає 3 ФО: *dirty laundry, keep an eye on smb, skeleton in the closet.*

Стосунки (10) містить ФО зі значенням і дружніх (*a friend in need, good fences make good neighbours, pay one's respect*), і ворожих стосунків (*sworn enemy, stench of betrayal, turn a blind eye, etc*).

Ще однією численною групою стала група зі значенням **проблеми** (22), з якими довелося багато стикатися героям серіалу: *grasp at straws, fall for trick, good riddance, matter of life and death, people who live in glass houses shouldn't throw soda cans, etc.*

Зобразимо результати кількісних підрахунків у рисунку 2.3.

2.3. Тематична класифікація ФО у скриптах серіалу *Desperate Housewives*

Розглянувши рисунок, ми побачили, що найважливішими темами, висвітленими у фразеологічних одиницях серіалу, стали, перш за все, **почуття та емоції** (як позитивні, так і негативні), які склали близько третини усього матеріалу (31%), а також пов'язані з ними **проблеми** героїв (17%). Також важливими виявилися **дії**, до яких вони вдавалися (14%). Решта тем не відзначаються такою важливістю і складають від 1 до 7%.

2.3. Семантична класифікація фразеологізмів на матеріалі серіалу *Desperate Housewives*

В основу семантичної класифікації, як ми зазначали у розділі 1, покладено принцип нерозкладності семантики: фразеологічні єдності, зрощення та сполучення (В.В. Виноградов, В.П. Жуков, М.М. Шанський); фразеологічні вирази (І.В. Абрамець, Б.О. Ларін).

Тобто класифікація заснована на мотивації одиниць, які показують зв'язок між значенням цілого і значенням його складових частин.

Відповідно до класифікації В.В. Виноградова, фразеологічні **зрощення** – це абсолютно неподільні, стійкі одиниці, загальне значення яких не виводиться зі значення компонентів їх складових і не є мотивованим. Таких ФО виявилось найменше серед досліджуваних одиниць – усього 5 прикладів

(якщо інше не вказано, переклади фразеологізмів взято нами з англо-українського фразеологічного словника, укладач К.Т. Баранцев [45]):

- *be in a rut* – уторована стежка;
- *cost an arm and a leg* – дорого обійтись;
- *face the music* – мужньо перенести неприємність;
- *give smb the knot* – створити проблему;
- *make from scratch* – зробити з нічого.

Фразеологічні **єдності** – це стійкі одиниці, в яких за наявності метафоричного значення чітко простежуються ознаки семантичної незалежності компонентів, оскільки вони усвідомлюється з точки зору сучасної англійської мови. Їх налічуємо найбільше – 107 одиниць.

Наприклад:

- *add salt to the wound* – ярити чиїсь рани (сіль, як відомо, завдає печучого болю, якщо попадає на рану);
- *keep a low profile* – уникати уваги (низько схилити голову (профіль), соромлячись);
- *make mincemeat out of smb* – розести вщент (перемолоти на фарш);
- *skeleton in the closet* – сімейна таємниця (тримати скелет померлого у шафі вдома);
- *work as a well-oiled machine*—працювати, як годинник (як змащена мастилом шестерня, машина).

Фразеологічні **сполучення** – це стійкі звороти, до складу яких входять слова з вільним і фразеологічно пов'язаним значенням, семантичними ознаками яких є вмотивованість і можливість розкласти фразеологізм на окремі замінні компоненти. Такі одиниці також виявилися нечисленними і склали 17 прикладів:

- *burst into tears (laughter, flames)* – розридатися (розсміятися, розлютитися);

- *look on the bright side (dark side)* – повертатися до радісних (сумних) моментів;
- *make the most (the least) of smth* – зробити якнайкраще (якнайгірше);
- *streak of bad (good) luck* -- полоса невдач, чорна смуга (полоса везіння).

Н.М. Шанський виділив четвертий тип – фразеологічні **вирази**, серед яких за комунікативною значущістю розрізняються наступні різновиди:

1. Загальноживані прислів'я:

Good fences make good neighbours – з сусідом товаришуй, а паркан встанови (з вірша Роберта Фроста *Mending Wall* (1914));

2. Стійкі й відтворені вигуки й модальні вислови:

What the hell! Why on earth!– якого дідька!

Їх також виявилось небагато, усього 14 прикладів.

Узагальнимо отримані результати у рисунку 2.4.

2.4. Семантична класифікація ФО у скриптах серіалу *Desperate Housewives*

Із рисунку видно, що три чверті досліджуваних ФО (74%) виявилися фразеологічними єдностями, вмотивованими і зрозумілими для сучасного читача/глядача, найменше використано невмотивованих фразеологічних зрощень (4%), фразеологічні вирази та сполучення використано у приблизно однаковій кількості – по 10 та 12% відповідно.

Таким чином, досліджувані фразеологічні одиниці є переважно вмотивованими.

2.4 Функційний аналіз фразеологізмів на матеріалі серіалу *Desperate Housewives*

Функційні особливості фразеологізмів досліджували у своїх роботах М.Ф.Алефіренко, М.А.Жовтобрюх, І.К.Білодід, А.П.Коваль, О.Д.Пономарів, Г.Я.Солганик, Г.М.Колесник, А.І.Мамалига, Н.О.Мануйлова, Л.І.Шевченко та ін. Згідно їхніх досліджень, фразеологізми виконують різноманітні функції: оцінну, емоційно-експресивну, сатири і гумору, тощо. Проаналізуємо їх на матеріалі ФО з серіалу *Desperate Housewives*.

Оцінна функція. Вживання ФО у досліджуваному кінодискурсі викликають у глядача певне ставлення до подій, дають їм оцінку – позитивну або негативну.

Так, схвалення, прихильність, співчуття або захоплення допомагають викликати наступні одиниці (9): *shoulder to cry on, keep fingers crossed, move up a career ladder, work as a well-oiled machine, with flying colours, sleep like a baby, make a fortune, etc.*

Навпаки, несхвальне ставлення, осуд або презирство викликають фразеологізми (13) *hate smb's guts, hold a grudge, beat the hell out of smb, stifle a yawn, blow all the money, card shark, beat the dead horse, etc.*

Функція створення гумору і сатири (2) виконується шляхом трансформації існуючих ФО під реалії кінодискурсу, наприклад:

- *One man's SLUDGE (meat) is another man's LIQUID GOLD (poison).*
- *People who live in glass houses shouldn't throw SODA CANS (stones).*

Функція відтворення внутрішнього стану персонажа (43). Низка фразеологізмів є виразниками психічного стану героїв, її настроїв, переживань і почуттів провини, страху, злості, щастя/нещастя, жалю, емоцій, наприклад: *racked with guilt, scared out of smb's mind, crack a smile, shell shocked, worry oneself sick, break smb's heart, etc.*

Функція портретної характеристики, зображення зовнішнього вигляду людини (8) включає наступні ФО: *sweet tooth, make pigs of oneself,*

all smiles, basket case, sweat like a pig, foam at the mouth, keep up façade, keep a low profile.

Функція вираження явищ розумової діяльності (7): *state of mind, cross one's mind, clear the thoughts, etc.*

Функція передачі взаємин між людьми (54) через розмову, дружбу, ненависть, любов, проблеми: *sworn enemy, read smb like a book, turn a blind eye, fall in love, hate smb's guts, grasp at straws, matter of life and death, cross swords, break the ice, no strings attached, dark chapter, out of reach, etc.*

Функція прислів'їв (8) – відтворювати різні боки життя народу, підкреслювати цінності, висміювати вади: *good fences make good neighbours, the grass is always greener on the other side of the fence, etc.*

Визначимо, яка з цих функцій є найпоширенішою за допомогою рис. 2.5.

Рис. 2.5 Функції ФО у скриптах серіалу *Desperate Housewives*

Рисунок 2.5. показує, що досліджувані ФО переважно виконують функцію передачі взаємин між героями серіалу (37%) та опису їхнього психологічного стану (30%). Також досить частотною виявилася оцінна функція (15%). Решта функцій виявилися не такими важливими, оскільки їх виконують від 1 до 6% ФО, що аналізуються.

Таким чином, ФО у досліджуваному кінодискурсі виконують багато функцій, найважливішими з яких є передача взаємин між героями, їхнього психологічного стану та оцінка їхніх дій.

2.5 Стилiстичний аналіз фразеологізмів на матеріалі серіалу *Desperate Housewives*

У цьому підрозділі ми розглянемо стилістичні засоби, використані для утворення досліджуваних ФО.

Найчисельнішим виявився такий стилістичний засіб як **метафора**, який налічує 75 прикладів: *cross swords, keep up a façade, cherish the memory, add salt to the wound, make from scratch, sworn enemy, stench of betrayal, etc.*

Також вирізняємо підвид метафори – **персоніфікацію** (2): *worse come to worse, good fences make good neighbours.*

Набагато менш вживаним виявився засіб **кліше** (17) – вживання сталих, часто вживаних словосполучень: *for god's sake, fall in love, face to face, vicious cycle, sigh with relief, etc.*

Схожу кількість має використання засобу **метонімії** (16) – перенесення за подібністю з частини на ціле або навпаки, наприклад: *cash cow* – джерело прибутку, дойна корова, багата людина [49]; *give a hand* – допомогти, простягнути руку допомоги (у процесі бере участь не лише рука), *hate smb's guts* – ненавидіти всією душею (*guts* – нутрощі, ненавидять не лише їх), *pinch penny* – суворо економити, берегти кожну копійку (бережуть не лише дрібні монети), *shoulder to cry on* – підтримка (у підтримці бере участь не лише плече), тощо.

Серед найпростіших стилістичних засобів вирізняємо **художнє порівняння** (8), побудоване за допомогою показників порівняльної конструкції *as* та *like*, наприклад:

- *as fresh as paint* – як нова копійка;
- *guilty as sin* – втілення гріха;
- *work as a well-oiled machine* – працювати як годинник, як добре налагоджений механізм;
- *like a phoenix rising from the ashes* – як птах фенікс, що постає з попелу;
- *read smb like a book* – знати когось, як свої п'ять пальців;
- *sleep like a baby* – спати, як дитя;
- *sweat like a pig* – тече, як з кабана;

- *take it **like** a good soldier* – приймати з мужністю солдата.

Ефективним стилістичним засобом є **декомпозиція** ФО – порушення традиційних норм їхнього використання, яке ми спостерігаємо у наступних 4 прикладах:

- *One man's SLUDGE is another man's LIQUID GOLD*, в той час як і оригіналі прислів'я звучить як *One man's MEAT is another man's POISON*.

- *People who live in glass houses shouldn't throw SODA CANS*, у традиційному варіанті бляшанки від коли (soda cans) слід замінити на «*STONES*».

- *Make pigs OF ONESELVES* у словнику має форму однини: *Make a pig OF ONESELF*.

- *The grass WAS always greener on the other side of the fence* замість первинного *The grass IS always greener on the other side of the fence*.

Незмінені **прислів'я** також вважаються окремим лексичним стилістичним засобом – особливим використанням сталих фраз (4).

Також нечисельним виявився такий стилістичний засіб як **епітет** – 4 приклади: *golden couple, heavenly days, racked with guilt, shell shocked*.

Ще по 4 випадки спостерігаємо таких протилежних засобів як **гіпербола** (перебільшення: *scared out of smb's mind, worry oneself sick*) та **мейозис** (навмисне применшення: *not to show an ounce of remorse, grasp at straws, couldn't kill a fly*).

Двічі вжито синтаксичний стилістичний засіб **антитези** – протиставлення : *matter of life and death, every now and then*.

Помічено також поодинокі випадки **алюзії** (*speak of the devil*), **плеоназму** (вживання зайвих, непотрібних слів: *little white lies*) та **евфемізму** (*for Pete's sake*).

Отримані в результаті кількісних підрахунків дані дають нам можливість створити рисунок 2.6:

Рис. 2.6 Стилiстичнi засоби ФО у скриптах серiалу *Desperate Housewives*

Як бачимо, половиною з ужитих стилiстичних засобiв виявилася метафора (51%), набагато менш чисельними є клiше (12%) та метонiмiя (11%), iншi засоби хоча i є численними, але представленi низькою кiлькiстю прикладiв (вiд 1 до 6%).

Отже, стилiстичний аналіз досліджуваних ФО довів, що їх значення є переважно метафоризованим, у багатьох випадках із клiшованою будовою та позначає рiзнi типи його перенесення.

Висновки до розділу 2

Проаналізувавши граматичну структуру досліджуваних ФО у серіалі *Desperate Housewives*, ми виявили, що дієслівні (вербальні) ФО домінують над іншими групами, друге місце посідають іменні ФО, третє – поділяють ад'єктивні та прислів'я. Такий розподіл, на нашу думку, обумовлено широкими комунікативними намірами для передачі ставлення мовця до ситуації, що склалася, мовними функціями іменника, як частини мови на позначення об'єктів реальності, та емотивним характером самих ФО.

Переважаючим структурним типом є однопозиційне оточення, яке налічує більше половини – 59% – прикладів. Близько третини налічують структури з двопозиційним оточенням (35%). Найменш характерним для аналізованих структур ФО виявилось трипозиційне оточення – усього 6%. Таким чином, структурно суттєво домінують ФО з однопозиційним оточенням.

Найважливішими темами, висвітленими у фразеологічних одиницях серіалу, стали, перш за все, **почуття та емоції** (як позитивні, так і негативні),

які склали близько третини усього матеріалу (31%), а також пов'язані з ними **проблеми** героїв (17%). Також важливими виявилися **дії**, до яких вони вдавалися (14%). Решта тем не відзначаються такою важливістю і складають від 1 до 7%.

За семантичною класифікацією, три чверті досліджуваних ФО (74%) виявилися фразеологічними єдностями, вмотивованими і зрозумілими для сучасного читача/глядача, найменше використано невмотивованих фразеологічних зрощень (4%), фразеологічні вирази та сполучення використано у приблизно однаковій кількості – по 10 та 12% відповідно. Таким чином, досліджувані фразеологічні одиниці є переважно вмотивованими.

Досліджувані ФО переважно виконують функцію передачі взаємин між героями серіалу (37%) та опису їхнього психологічного стану (30%). Також досить частотною виявилася оцінна функція (15%). Решта функцій виявилися не такими важливими, оскільки їх виконують від 1 до 6% ФО, що аналізуються.

Стилістичний аналіз досліджуваних ФО довів, що їх значення є переважно метафоризованим, у багатьох випадках із клішованою будовою та позначає різні типи його перенесення. Половиною з ужитих стилістичних засобів виявилася метафора (51%), набагато менш чисельними є кліше (12%) та метонімія (11%), інші засоби хоча і є численними, але представлені низькою кількістю прикладів (від 1 до 6%).

РОЗДІЛ 3

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ У СУЧАСНОМУ АМЕРИКАНСЬКОМУ КІНОДИСКУРСІ

3.0 Вступні зауваження

Розділ присвячено розгляду загальних характеристик серіалу *Desperate Housewives*, особливостям перекладу фразеологічних одиниць у ньому, найбільше перекладацьким трансформаціям, таким як перестановка, заміна, додавання, опущення та калькування, застосованим для досягнення їх адекватного відтворення у кінодискурсі.

3.1 Особливості серіалу «Відчайдушні домогосподарки»

Розглянемо основні характеристики 1-го сезону англomовного телесеріалу «Відчайдушні домогосподарки» (*Desperate Housewives*).

Прем'єра серіалу відбулася на каналі «Ей-Бі-Сі» у 2004 році після низки несхвальних відгуків продюсерів інших телеканалів, а вже у 2007 році його оголошено найпопулярнішим телесеріалом у світі. Так, серіал здобув наступні нагороди: Еммі, Золотий Глобус та премію Гільдії Телеакторів.

Дія відбувається на Гліцинієвій Алеї, що розташована у вигаданому містечку Феарв'ю. У серіалі йдеться про життя кількох жінок від імені їхньої померлої сусідки Мері Еліс Янг, яка час-від-часу з'являється у флешбеках: вони переживають домашнє насилля, виявляють таємниці та страшні злочини, сховані в «ідеальному» районі на околиці міста, вкритого чудовими газонами і гарними будиночками.

Головні героїні – С'юзан, Габріель, Брі та Ліннет – кумедні, іронічні та співчутливі. Аде відчайдушні домогосподарки розвіюють усі міфи про зразкове життя в американському передмісті [44].

Прем'єра в Україні відбулася 2006 року на каналі ICTV, у перекладі якого було перекладену назву вулиці, на якій мешкають домогосподарки, як Гліцинієва Алея (*Wisteria lane*) [10]. Саме цей переклад ми використовуємо для дослідження аналізованих фразеологізмів у серіалі.

Розглянемо основні види перекладу фразеологізмів у серіалі «Відчайдушні домогосподарки» нижче.

3.2. Основні види перекладу фразеологізмів у серіалі «Відчайдушні домогосподарки»

За Т.В. Новіковою виділяємо чотири основні види перекладу фразеологізмів: *дослівний* (точний, буквальний) – калькування, характерне для крилатих фраз, *еквівалентно-повний* (рівноцінний, рівнозначний) – заміна у мові перекладу на фразеологізм із відповідною зовнішньою і внутрішньою формою, *еквівалентно-неповний* – не є бажаним, оскільки часто не передає своєрідність фразеологізму (подає еквівалент зі схожою зовнішньою, але іншою внутрішньою формою), описовий – найменш бажаний спосіб серед усіх, оскільки при ньому зникає емоційна своєрідність фразеологізму [27, с. 94].

Зі скриптів першого сезону серіалу «Відчайдушні домогосподарки» нами було відібрано 144 фразеологізми у 156 контекстах (деякі з них, наприклад: *cross one's mind, for Pete/God sake(s), run errands* повторювалися). 17 фразеологізмів зовсім не було перекладено у серіалі, оскільки їх було використано в описі сцен для їх постановки, і ще 17 було опущено з реплік акторів. Проаналізуємо основні шляхи перекладу решти 122 ФО.

3.2.1. Дослівний переклад фразеологізмів у серіалі «Відчайдушні домогосподарки»

Як ми вказували вище, дослівний переклад досягається шляхом калькування – заміни складових частин фразеологічного словосполучення на відповідні у мові перекладу з подальшим поєднанням перекладених частин без будь-яких змін, копіюючи структуру мови оригіналу. У такий спосіб було перекладено 17 ФО, наприклад:

« <i>What kind of Christian would I be if I denied shelter to a friend in need?</i> » [51].	«Якою я була б християнкою, якщо би залишила друга в біді?» [50].
« <i>We were the golden couple. Everybody knew we were gonna have this wonderful life</i> » [51].	«Яка золота пара! Усі вважали, що ми житимемо щасливо» [50].
« <i>I'm just grasping at straws</i> » [51].	«Бо я вже хапаюся за соломинки» [50].
« <i>Not acknowledging the elephant in the room is what we do best</i> » [51].	«І вміємо не помічати слона в кімнаті» [50].

Хоча для останнього прикладу ФО словник подає переклад «велика проблема».

Таким чином, частка дослівного перекладу виявилася зовсім невеликою і становить 11%.

3.2.2. Еквівалентно-повний переклад фразеологізмів у серіалі «Відчайдушні домогосподарки»

Еквівалентно-повний переклад досягається підбором рівнозначного фразеологізму у мові перекладу з ідентичною внутрішньою (значення) і зовнішньою формами. У процесі аналізу ми виявили, що його вжито майже вдвічі частіше, ніж дослівний переклад (33 випадки, 21%), наприклад:

« <i>The answer is yes, you're about to make a fortune off us</i> » [51].	«Так на нас, Ви заробите велику купу грошей» [50].
« <i>Bree, you've spent most of the hour engaging in small talk</i> » [51].	«Брі, Ви майже всю останню годину вели світську бесіду» [50].
« <i>I am rapidly reaching the end of my patience with you..... where are you?</i> » [51].	«О, господи! Що ти виробляєш? У мене починає уриватися терпець! Де ти?» [50].

« <i>Literally couldn't kill a fly. That's how gentle she was</i> » [51].	«В буквальному розумінні і <i>мухи не скривдила</i> » [50].
---	---

Усі українські переклади представлені також фразеологізмами і відповідають еквівалентам, представленим в «Англо-українському фразеологічному словнику» укладача К.Т. Баранцева (див. додаток А).

Отже, підбір повних еквівалентів свідчить про намагання перекладача серіалу повністю відтворити національний колорит і його емотивне забарвлення. Нажаль, це йому вдалося лише для п'ятої частини ФО, що досліджуються.

3.2.3. Еквівалентно-неповний переклад у серіалі «Відчайдушні домогосподарки»

Небажаний *еквівалентно-неповний* переклад, під час якого втрачається своєрідність ФО мови оригіналу, використано, на щастя, у нечисельних прикладах – 16 (10%). У цих випадках перекладач подав українські фразеологізми з іншою внутрішньою формою, дещо змінивши значення і емотивне забарвлення ФО мови оригіналу. Наведемо декілька прикладів:

« <i>After the funeral, all the residents of Wisteria Lane came to pay their respects</i> » [51].	«Після похорону вся вулиця прийшла, щоб виказати своє співчуття » [50]— так, на нашу думку, почуття поваги і співчуття є досить різними
« <i>A guy takes his opponent on, face to face, and once he's won, he's top dog</i> » [51].	«Відкрито: пан або пропав » [50] — вважаємо, що український переклад є занадто національно колоритним і не відповідає американській реальності, тим більше, що за словником його

	значення «найкращий працівник, вождь».
« <i>Oh, you might as well just stay under there and never come up for air because when you do, I'm gonna choke the living daylights out of you</i> » [51].	« <i>Можете сидіти там довіку, а коли винирнете, я вам голову повідкручую</i> » [50] – перекладачем передано загальний зміст «отримати прочухана», але у достатньо агресивній формі.
« <i>It's just, I think it's time for us to face the music</i> » [51].	« <i>Просто час нам подивитися правді в вічі</i> » [50] – словник передає англійський фразеологізм описово як «мужньо перенести неприємність», отже, перекладач здійснив не дуже вдалу спробу замінити його на еквівалентно неповний, але також фразеологізм.

Таким чином, кількість еквівалентно-неповних фразеологізмів в українському перекладі серіалу виявилася незначною і не заважає передачі емотивного забарвлення мови персонажів та культурного колориту фільму.

3.2.4. Описовий переклад у серіалі «Відчайдушні домогосподарки»

У процесі аналізу перекладів ФО в серіалі «Відчайдушні господарки» ми побачили, що найнебажаніший *описовий* спосіб виявився найбільш вживаним і склав майже третину (36%, 56 випадків) усіх перекладів. Тобто повністю було втрачено емоційну своєрідність такої великої кількості ФО.

Наведемо приклади таких перекладів:

« <i>It did cross our minds</i> » [51].	« <i>Ми про це думали</i> » [50] – у цьому прикладі перекладач чомусь не
---	--

	використав еквівалентний фразеологізм «спадати на думку». Більш того, не передано підсилену емоційність, виражену допоміжним дієсловом <i>did</i> .
« <i>You have lost your mind</i> » [51].	« <i>Ти божевільна, мама</i> » [50]. Перекладач знову поїгнував існуючий в українській мові фразеологізм «з'їхати з глузду», замінивши його на простий прикметник.
« <i>Okay, get it off your chest</i> » [51].	« <i>Добре, кажи вже</i> » [50]. Замість використання українського фразеологізму «зняти тягар з душі», перекладач вжив нейтральний описовий переклад.

Таким чином, переважна більшість фразеологізмів у серіалі, що досліджувався, була передана за допомогою найменш професійного описового перекладу. Вважаємо, що українські глядачі багато втратили, дивлячись цей серіал у такому перекладі.

Підіб'ємо підсумки використання основних способів перекладу фразеологізмів у серіалі «Відчайдушні домогосподарки» за допомогою таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Основні способи перекладу ФО у серіалі «Відчайдушні домогосподарки»

Основні способи	Кількість ФО, перекладених за допомогою даного способу перекладу.	Відсоткове співвідношення
-----------------	---	---------------------------

Калькування (дослівний переклад)	17	11%
Еквівалентно-повний переклад	33	21%
Еквівалентно-неповний переклад	16	10%
Описовий переклад	56	36%
НЕ ПЕРЕКЛАДЕНО/ ОПУЩЕНО	34	22%
Всього	156	100%

За результати кількісного і порівняльного аналізів можемо зробити висновки, що під час перекладу ФО з серіалу «Відчайдушні домогосподарки» використовуються усі основні способи перекладу, але головним з них виступає описовий переклад (36%).

Лише 11% перекладу досліджуваних ФО було здійснено через калькування (дослівно), 21% за допомогою еквівалентно-повного перекладу і 10% - еквівалентно-неповного. 22% ФО, використаних і скрипті не було перекладено під час дублювання.

Узагальнимо отримані дані у рисунку 3.1 нижче:

**Рис. 3.1 Основні способи перекладу ФО у серіалі
«Відчайдушні домогосподарки»**

Отже, з діаграми ми бачимо, що саме описовий переклад відіграє провідну роль у перекладі досліджуваних фразеологізмів, на другому місці знаходиться еквівалентно-повний переклад, дослівний і еквівалентно-неповний застосовано приблизно однакову кількість разів. Уважаємо, що адекватного перекладу фразеологізмів не було досягнуто.

Проаналізуємо далі перекладацькі трансформації, застосовані у процесі перекладу фразеологічних одиниць для досягнення їх адекватного відтворення.

3.3. Перекладацькі трансформації у процесі перекладу фразеологізмів у серіалі “Відчайдушні домогосподарки”

У перекладі фразеологізмів першого сезону англomовного серіалу «Відчайдушні домогосподарки» ми спостерігаємо значну кількість перекладацьких трансформацій.

За А.Атітян та І. Микитюк, «*трансформація* – це відношення між вихідними та кінцевими мовними виразами та заміна в процесі перекладу однієї форми вираження іншою» [5].

У своїй праці ці ж автори наводять наступну класифікацію трансформацій: «1) перестановки: зміна порядку розташування компонентів складного речення, а також зміна місця слів і словосполучень; 2) заміни: компенсація, синтаксичні заміни в структурі складного речення, заміна частин мови, компонентів речення та словоформи, заміна причини на наслідок (і навпаки), конкретизація, генералізація, членування і об'єднання речень, антонімічний переклад; 3) опущення; 4) додавання [там само]. Вони також зазначають, що наведені вище перекладацькі трансформації, як правило, комбінуються.

Розглянемо їх у перекладі фразеологізмів із серіалу детальніше.

3.3.1. Перестановка. Перекладач для надання тексту автентичного звучання може змінювати порядок слів, словосполучень або ж частин речення у тексті. Нами було виявлено 4 випадки перестановки порядку слів і 2 приклади перестановки частин речення. Розглянемо приклади перших.

«Guess we found the skeleton in her closet » [51].	«Схоже, і в її шафі ми знайшли скелет » [50]
«Literally couldn't kill a fly » [51].	«В буквальному розумінні і мухи не скривдила » [50].
«My house is a mess and I've got millions of errands to run » [51].	«В домі безлад, я маю ще зробити купу справ » [50].

Це пов'язано з тим, що в українській мові порядок слів не є фіксованим.

Серед перестановок частин речення спостерігаємо перенесення обставини з кінця речення на його початок, а також перетворення додатку на підмет:

«No matter how carefully she trimmed... or how lovingly she watered... or how generously she fertilized... the grass WAS always greener on the other side of the fence » [51].	«Хоч і стригла вона його старанно, хоч і поливала вона його з любов'ю, хоч і щедро посипала добривами, по той бік паркану трава завжди була зеленіша » [50].
«He's so young too. God, it just breaks my heart » [51].	«Він ще такий малий. В мене серце розривається » [50].

Отже, така трансформація як перестановка виявилася мало характерною для перекладу фразеологізмів у серіалі «Відчайдушні домогосподарки».

3.3.2. Заміни бувають граматичними (змінюється форма слова, частина мови або члени речення); лексичними, серед яких виділяється конкретизація, генералізація, розширення і звуження значення; антонімічний переклад та компенсація. Наведемо приклади кожного типу замін.

3.3.2.1. Граматичні заміни. Дане явище є також мало характерним для досліджуваного кінодискурсу, оскільки нами виявлено усього 11 прикладів граматичних заміни. Розпочнемо їх аналіз у перекладі фразеологізмів, що аналізуються у серіалі, з форми множини іменника, яка замінюється на відповідно однину. Таких заміни ми виявили 2, до прикладу:

« <i>And suddenly, there he was, like a phoenix rising from the <u>ashes</u></i> » [51].	« <i>І раптом з'явився він, як <u>фенікс</u>, народжений із <u>попелу</u></i> » [50].
« <i>It is often said that <u>good fences</u> make good neighbours</i> » [51].	« <i>Часто кажуть, що <u>хороший паркан</u> робить хороших сусідів</i> » [50].

Важаємо, що останній переклад не дуже вдався перекладачам, які просто подали буквальну інтерпретацію з неприродним для української мови змістом.

Втім, із цих прикладів ми бачимо, що один із компонентів фразеологізму в формі множини був замінений перекладачем на відповідну форму однини: *ashes* – *popely*, *fences* – *parkan*.

Також ми помітили зміни форми дієслова, наприклад:

« <i>Susan awoke that night alone and parched. And as she gazed out her window, she saw the tall drink of water she needed <u>to quench</u> her thirst</i> » [51].	« <i>С'юзан прокинулася вночі сама, відчуваючи спрагу. Але поглянувши у вікно, вона побачила високу склянку води, яка б <u>утамувала</u> її спрагу</i> » [50].
--	--

У цьому прикладі у тексті оригіналу маємо інфінітив дієслова **to quench**, який перекладено під час дублювання минулим часом відповідного дієслова українською мовою: **утамувала**.

Також змінено минулий час на майбутній:

«Or by telling themselves their <i>sins were justified</i> » [51].	«Або переконують себе, що <i>їхні гріхи можна виправдати</i> » [50].
---	---

На додачу, перекладачем замінено і вид дієслова, наприклад:

«Gabrielle could now clearly see he <i>was falling in love</i> with her» [51].	«Тепер Габрієл чітко побачила, що він <i>закохався</i> в неї» [50].
---	--

У тексті оригіналу дієслово використано у недоконаному виді за допомогою часу *Past Continuous*, тобто Джон був у процесі закохування, в той час, як перекладачем вжито доконаний вид, ніби процес закохування вже завершено.

Також нами виявлено декілька замін (5) серед частин мови, до прикладу:

· іменник – дієслово

«But it was <i>common knowledge</i> on Wisteria Lane that wherever Susan Mayer went, bad luck was sure to follow» [51].	«Але на Гліцинієвій алеї <i>всі знали</i> , що за Сьюзан Мейєр золоті горшки б'ються» [50].
--	--

У цьому прикладі також спостерігаємо опущення прикметника ***common***, вірніше його заміну на займенник ***всі***.

«As she waved goodbye, she worried that Susan's <i>streak of bad luck</i> would continue» [51].	«Прощаючись, вона побоювалася, що <i>напасти чіплятимуться</i> до Сьюзан і далі» [50].
--	---

У даному прикладі словосполучення ***bad luck*** було трансформоване в іменник із негативним значенням ***напасти***, таким чином, прикметник ***bad*** було опущено, оскільки його значення вже міститься у внутрішній формі перекладеного слова.

· прикметник – іменник:

« <i>Honey, please don't give me the <u>silent treatment</u></i> » [51].	«Доню, я прошу, не муч мене <u>мовчанкою</u> » [50].
--	--

Одже, граматичні заміни доволі рідко використовувалися у перекладі фразеологізмів у кіно дискурсі «Відчайдушні домогосподарки».

3.3.2.2. Лексичні заміни. «При лексичних замінах відбувається заміна окремих конкретних слів МО словами МП, які не є їхніми словниковими еквівалентами, тобто які мають інше лексичне значення, ніж слова МО» [7, с. 132]. Під МО розуміємо мову оригіналу, а МП – мову перекладу. Перекладознавці розрізняють конкретизацію, генералізацію, розширення та звуження змісту.

Явище *конкретизації* також не є характерним для перекладу фразеологізмів із досліджуваного серіалу, оскільки налічує всього 1 приклад:

« <i>I'll <u>make mincemeat</u> out of you</i> » [51].	« <i>Я <u>змелю</u> тебе на фарш</i> » [50].
--	--

Бачимо, що дієслово *make* із загальним значенням «робити» передано дієсловом із вулчим значенням *змелю*, за допомогою чого стає зрозумілим, що процес відбуватиметься із використанням саме м'ясорубки.

Звуження значення також представлено 1 прикладом і, як і конкретизація значення, не є характерним для досліджуваного перекладу:

« <i>It was a very <u>dark chapter</u> in our lives</i> » [51].	« <i>Це темна <u>сторінка</u> нашого життя</i> » [50].
---	--

Зрозумілим є, що *chapter* – розділ – складається з багатьох *сторінок*, але українською мовою саме такий переклад звучить природніше.

Наступною лексичною заміною виявилася *генералізація* (узагальнення), її використано 9 разів, наприклад:

«... <i>just know that inside I am quietly but decidedly hating your guts</i> » [51].	«...знайте, в душі я спокійно і переконливо ненавиджу Вас » [50].
--	--

Так, в оригіналі фразеологізмом *hating your guts* передається ненависть всією душею, в той час як у перекладі *guts* узагальнено лексемою «Вас». Судячи з цих двох прикладів, перший фразеологізм у мові оригіналу був метонімічним, а другий – метафоричним. Відповідно, перекладач обрав шлях загальної номінації.

У наступному прикладі ФО *cross swords* дослівно перекладається, як *схрестити мечі*, однак перекладач обрав загальне поняття – *воювати*, адже при цьому можна використовувати й інші види зброї.

« <i>Husbands clash with wives, parents cross swords with children, but the bloodiest battles often involve women and their mothers-in-law</i> » [51].	«Чоловіки конфліктують з дружинами, батьки воюють з дітьми. Та найкривавіші битви між невістками та свекрухами» [50].
---	--

Таким чином, лексичні заміни виявилися так само мало характерними для перекладу фразеологізмів, що аналізуються, як і граматичні.

3.3.2.3. Антонімічний переклад. Ця заміна полягає у переведенні стверджувальної конструкції в заперечну або навпаки. Такі заміни виявилися досить рідко вживаними у досліджуваному перекладі і склали 5 випадків, наприклад:

« <i>Hey, people are starting to stare. Can you keep your voice down please?</i> » [51].	«Гей, на нас дивляться. Не підвищуй голос, добре? » [50].
---	--

<p><i>«They don't need to be burdened with our marital problems, and if we're working things out, the least we could do is try to keep up appearances» [51].</i></p>	<p><i>«Не треба засмучувати їх нашими проблемами, поки що треба вдавати, наче нічого не трапилося» [50].</i></p>
<p><i>«Oh my heavenly days. Rex, look, its George» [51].</i></p>	<p><i>«О, яка несподіванка! Рекс, глянь, це Джордж» [50].</i></p>
<p><i>«It wasn't until the electricity went out that she finally began to see the light». [51].</i></p>	<p><i>«Але, коли вимкнули світло, вона ясно побачила, що ні» [50].</i></p>

У першому і другому прикладі позитивні фразові дієслова *keep down* та *keep up* передаються в українському перекладі відповідно дієсловами «не підвищуй» і «не трапилося» із негативною часткою *не*.

У третьому спостерігаємо додавання негативного префіксу до вигуку.

Наступний приклад є результатом причинно-наслідкових зв'язків у тексті оригіналу, в якому вони передані каламбуром, і перекладу, оскільки в англійський дослівний переклад «*бачити світло*» є свідченням того, що людина розуміє, і саме тоді, коли вимкнули електрику, Габріел зрозуміла, що вона не здатна впоратися без грошей Карлоса.

Таким чином ми бачимо, що у перекладі, який аналізується, антонімічно передаються дієслова та іменники.

3.3.2.4. Компенсація. «Одним із цікавих прийомів досягнення адекватного перекладу є особливий різновид заміни, яку називають компенсацією. Цей прийом застосовується у тих випадках, коли те чи інше мовне явище не може само по собі бути передано в МП; в цьому випадку компенсуючи втрату, що виникла в перекладі завдяки тому, що та чи інша мовна одиниця МО залишилась неперекладеною адекватним чином,

перекладач передає ту ж саму інформацію якимось іншим засобом, при цьому не обов'язково в тому ж самому місці тексту, що й в оригіналі » [7, с. 134]..

Цей прийом виявився одним з найчастотніших у досліджуваному перекладі і складає 66 випадків. Наведемо декілька прикладів:

<p>«<i>After the funeral, all the residents of Wisteria Lane came to pay their respects</i>» [51].</p>	<p>«<i>Після похорону вся вулиця прийшла, щоб виказати своє співчуття</i>» [50].</p>
---	---

Дослівно це ФО перекладається як «виказати шанування», що звучить українською певним чином неприродньо для подій після похорону, отже перекладач трансформував його у більш прийнятний для українського глядача варіант.

Дивним звучав би українською і дослівний переклад наступної фразеологічної одиниці у прикладі нижче «топовий пес».

<p>«<i>A guy takes his opponent on, face to face, and once he's won, he's top dog</i>» [51].</p>	<p>«<i>Відкрито: пан або пропав</i>» [50].</p>
---	---

До речі, спостерігаємо значне скорочення фрази мовою перекладу, тобто переклад цього речення поєднує компенсацію із опущенням.

Схожі трансформації спостерігаємо і у прикладі нижче:

<p>«<i>Oh, you might as well just stay under there and never come up for air because when you do, I'm gonna choke the living daylight out of you</i>» [51].</p>	<p>«<i>Можете сидіти там довіку, а коли винирнете, я вам голову повідкручую</i>» [50].</p>
--	---

Отже, компенсація є важливим елементом перекладацьких трансформацій для адекватної передачі реалій та культурно адаптованої лексики.

3.3.3. Додавання. Цей прийом виявився не досить поширеним явищем у перекладі фразеологізмів серіалу «Відчайдушні домогосподарки» і налічує 8 прикладів.

« <i>Your secret is not an easy burden to bear</i> » [51].	«Твій секрет – ноша <u>зовсім</u> не легка» [50].
--	---

У прикладі вище бачимо застосування протилежних прийомів – додавання («зовсім») і опущення («to bare»), а також перестановку слів у реченні з метою трансформування репліку у звичнішу для українського глядача, оскільки ми всі звикли вживати фразу «нелегка ноша», а не «нелегка ноша, щоб носити», яке звучить, як тавтологія.

Знову ж таке поєднання протилежних трансформацій спостерігаємо у прикладі нижче:

« <i>Oh, come on drama queen. What are you doing?</i> » [51].	«Облиш, не роби з цього драму. Що ти робиш?» [50].
---	--

У процесі перекладу додано дієслівне словосполучення «не роби з цього» і вилучено лексему «queen».

Отже, прийом додавання найчастіше поєднується з іншими трансформаціями.

3.3.4. Опущення. У процесі перекладу опущенню підлягають надлишкові слова для усунення надмірності й уникнення явищ, не властивих мові перекладу. Цей прийом налічує 17 прикладів, деякі з яких вже наведено вище. Розглянемо й інші приклади.

« <i>Be the way you used to be, surprise me, <u>take my breath away</u></i> » [51].	«Стати таким, як раніше, влаштувати мені сюрпризи. ...»[50].
---	--

Із прикладу вище бачимо, що ФО *take my breath away* (перехопити дух) повністю вилучена у процесі перекладу серіалу, хоча вважаємо, що перекладач міг би застосувати прийом компенсації. Однак можемо пояснити

цей крок тим, що українські слова є значно довші англійських, тому повне збереження цієї фрази значно б подовжило вимову і порушило таймінг.

Також перекладачем опускаються вигуки або їх частини для пом'якшення вислову і усунення грубого відтінку:	
« <i>It's in New York, for God's sakes, why on earth would you suggest that?»</i> [51].	«Але модельна школа аж в Нью Йорку! Чому так далеко?» [50].
« <i>What the hell does that mean?»</i> [51].	«Що ---Ви таке кажете?» [50].
« <i>Oh, for Pete's sake</i> » [51].	« <i>О, господу!</i> » [50].

Таким чином, з наведених прикладів ми бачимо, що вживання прийому опущення є цілком виправданим з позицій досягнення еквівалентності перекладу та належного впливу на глядача.

Також 17 ФО зі скриптів виявилися зовсім не перекладеними, оскільки вони не використовувалися у процесі дубляжу, а лише для постановки сцени, зображення належних емоцій акторів, тощо, наприклад:

« <i>Andrew (under his breath to his dad): Oh come on</i> »[51].
« <i>Lynette is grating cheese, Tom is drinking a beer. They are working as a well oiled machine, with Tom distributing the cheese and Lynette coming behind him to dole out the meat</i> » [51].
« <i>The party is in full swing, with lots of kids around</i> » [51].

Спробуємо узагальнити отримані результати у наступному пункті.

3.4. Результати перекладацького аналізу під час дублювання

Проаналізувавши способи перекладу, а надто, перекладацькі трансформації у процесі аудіовізуального перекладу фразеологізмів у серіалі «Відчайдушні домогосподарки» і провівши їх кількісний аналіз,

ми можемо представити результати наших підрахунків у таблиці 3.2 нижче.

Таблиця 3.2

Результати перекладацького аналізу під час дублювання

Способи перекладу	Кількість ФО, перекладених за допомогою данного способу перекладу.	Відсоткове співвідношення трансформацій
Перекладацькі трансформації		
ПЕРЕСТАНОВКА		
перестановка слів	4	2,6%
<i>продовження табл.3.2</i>		
перестановка частин речення	2	1,3%
ЗАМІНИ		
Граматична заміна		
граматична заміна форми слова	8	5 %
граматична заміна частин мови	5	3,2%
Лексична заміна		
конкретизація	1	0,64%
генералізація	9	5,8%
звуження	1	0,64%
Антонімічний переклад	5	3,2%
Компенсація	62	40%
ДОДАВАННЯ	8	5%
ОПУЩЕННЯ	17	10,9%
НЕ ПЕРЕКЛАДЕНО	17	10,9%
КАЛЬКУВАННЯ	17	10,9%%
Всього	156	100%

За результати кількісного і порівняльного аналізів можемо зробити висновки, що під час перекладу ФО з серіалу «Відчайдушні домогосподарки» використовуються різноманітні трансформації, але головним прийомом виступають компенсація (40%) і опущення (11%).

Узагальнивши підрахунки за чотирма основним типами трансформацій, ми бачимо, що 60,3% перекладу ФО передано різноманітними замінами, 11% складає опущення, 5% – додавання і лише 3,9% – перестановка.

Така кількість замін пояснюється лінгвістичними (аналітичний тип англійської та синтетичний української) та екстралінгвістичними факторами та на кшталт таймінгу або збереження артикуляції, що може бути вірним для будь-якого серіалу.

Лише 11% перекладу досліджуваних ФО було здійснено через калькування, і 11% ФО, використаних і скрипті не було перекладено під час дублювання.

Узагальнимо отримані дані у рисунку 3.2 нижче:

Рис. 3.2 Способи перекладу ФО у серіалі «Відчайдушні домогосподарки»

Отже, ми бачимо, що трансформації, а саме різноманітні заміни, відіграють величезну роль у перекладі досліджуваних фразеологізмів, складаючи близько двох третин усіх прикладів. Усі решта способів вжито у рази менше, тобто вони є або мало вживаними (опущення, калькування), або навіть мало характерними (додавання, перестановка) для перекладу ФО, що аналізуються.

Висновки до розділу 3

Чотири основні види перекладу фразеологізмів є наступні: *дослівний* (точний, буквальний) – калькування, характерне для крилатих фраз, *еквівалентно-повний* (рівноцінний, рівнозначний) – заміна у мові перекладу на фразеологізм із відповідною зовнішньою і внутрішньою формою, *еквівалентно-неповний* – не є бажаним, оскільки часто не передає своєрідність фразеологізму (подає еквівалент зі схожою зовнішньою, але іншою внутрішньою формою), описовий – найменш бажаний спосіб серед усіх, оскільки при ньому зникає емоційна своєрідність фразеологізму.

У процесі дослідження особливостей перекладу фразеологізмів у скриптах серіалу «Відчайдушні домогосподарки» ми виявили, що частка дослівного перекладу виявилася зовсім невеликою і становить 11%. Так, підбір повних еквівалентів свідчить про намагання перекладача серіалу повністю відтворити національний колорит і його емотивне забарвлення. Нажаль, це йому вдалося лише для п'ятої частини ФО (21%), що досліджуються.

Кількість еквівалентно-неповних фразеологізмів в українському перекладі серіалу виявилася незначною (10%) і не заважає передачі емотивного забарвлення мови персонажів та культурного колориту фільму.

Однак, найнебажаніший *описовий* спосіб виявився найбільш вживаним і склав майже третину (36%, 56 випадків) усіх перекладів. Тобто повністю було втрачено емоційну своєрідність такої великої кількості ФО. Вважаємо, що українські глядачі багато втратили, дивлячись цей серіал у цьому перекладі. Уважаємо, що адекватного перекладу фразеологізмів не було досягнуто.

У перекладі фразеологізмів першого сезону англomовного серіалу «Відчайдушні домогосподарки» ми спостерігаємо також значну кількість перекладацьких трансформацій – відношень між вихідними та кінцевими мовними виразами та замін в процесі перекладу однієї форми вираження

іншою. За результати кількісного і порівняльного аналізів можемо зробити висновки, що під час перекладу ФО з серіалу «Відчайдушні домогосподарки» використовуються різноманітні трансформації, але головним прийомом виступають компенсація (40%) і опущення (11%).

Узагальнивши підрахунки за чотирма основним типами трансформацій, ми бачимо, що 60,3% перекладу ФО передано різноманітними замінами, 11% складає опущення, 5% – додавання і лише 3,9% – перестановка.

Така кількість замін пояснюється лінгвістичними (аналітичний тип англійської та синтетичний української) та екстралінгвістичними факторами та на кшталт таймінгу або збереження артикуляції, що може бути вірним для будь-якого серіалу.

Лише 11% перекладу досліджуваних ФО було здійснено через калькування, і 11% ФО, використаних і скрипті не було перекладено під час дублювання.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

У своїй роботі ми визначаємо *фразеологізм* як сполучення двох та більше слів, яке має синтаксичну та семантичну неподільність, відтворюється у мові в готовому вигляді та має повністю чи частково переосмислене значення.

Сучасних фразеологічні студії використовують низку класифікацій ФО, що базуються на різних критеріях, а саме: семантичні класифікації (Ш. Баллі, В. В. Виноградов, М. М. Шанський); класифікації на основі структурно-семантичних особливостей ФО (Н. М. Амосова, О. В. Кунін, І. І. Чернишова); генетична класифікація (Л. А. Булаховський); стилістична класифікація (Г. П. Їжакевич, М. М. Шанський) тощо. Синтаксична структура фразеологізмів є складним явищем, яке також досліджується і класифікується багатьма мовознавцями.

Фразеологічне значення не є тотожним лексичному. У його дослідженні велику роль відіграє внутрішня форма фразеологізму або її відсутність. З погляду семантики усі фразеологізми можна поділити на лексико- або

фразеосемантичні поля, об'єднані спільною семою без наявності домінанти, і структуровані за принципом ядро-периферія.

Дослідники розмежовують фразеологічні одиниці і за функціональними стилями використання та комунікативними ситуаціями.

Труднощі перекладу англомовних ФО засобами української мови зумовлені не лише аналітичною та синтетичною будовою англійської та української мов, але і складністю їхньої семантичної структури, образності та національно-культурною специфікою. Найкращим перекладацьким рішенням у разі передачі англомовної ФО вважаємо надання повного чи часткового еквіваленту з мови перекладу. За його відсутності перекладач застосує калькування, описовий переклад, або перекладацькі трансформації.

Проаналізувавши граматичну структуру досліджуваних ФО у серіалі *Desperate Housewives*, ми виявили, що дієслівні (вербальні) ФО домінують над іншими групами, друге місце посідають іменні ФО, третє – поділяють ад'єктивні та прислів'я. Такий розподіл, на нашу думку, обумовлено широкими комунікативними намірами для передачі ставлення мовця до ситуації, що склалася, мовними функціями іменника, як частини мови на позначення об'єктів реальності, та емотивним характером самих ФО.

Переважаючим структурним типом є однопозиційне оточення, яке налічує більше половини – 59% – прикладів. Близько третини налічують структури з двопозиційним оточенням (35%). Найменш характерним для аналізованих структур ФО виявилось трипозиційне оточення – усього 6%. Таким чином, структурно суттєво домінують ФО з однопозиційним оточенням.

Найважливішими темами, висвітленими у фразеологічних одиницях серіалу, стали, перш за все, **почуття та емоції** (як позитивні, так і негативні), які склали близько третини усього матеріалу (31%), а також пов'язані з ними **проблеми** героїв (17%). Також важливими виявилися **дії**, до яких вони

вдавалися (14%). Решта тем не відзначаються такою важливістю і складають від 1 до 7%.

За семантичною класифікацією, три чверті досліджуваних ФО (74%) виявилися фразеологічними єдностями, вмотивованими і зрозумілими для сучасного читача/глядача, найменше використано невмотивованих фразеологічних зрощень (4%), фразеологічні вирази та сполучення використано у приблизно однаковій кількості – по 10 та 12% відповідно. Таким чином, досліджувані фразеологічні одиниці є переважно вмотивованими.

Досліджувані ФО переважно виконують функцію передачі взаємин між героями серіалу (37%) та опису їхнього психологічного стану (30%). Також досить частотною виявилася оцінна функція (15%). Решта функцій виявилися не такими важливими, оскільки їх виконують від 1 до 6% ФО, що аналізуються.

Стилістичний аналіз досліджуваних ФО довів, що їх значення є переважно метафоризованим, у багатьох випадках із клішованою будовою та позначає різні типи його перенесення. Половиною з ужитих стилістичних засобів виявилася метафора (51%), набагато менш чисельними є кліше (12%) та метонімія (11%), інші засоби хоча і є численними, але представлені низькою кількістю прикладів (від 1 до 6%).

Чотири основні види перекладу фразеологізмів: *дослівний* (точний, буквальний) – калькування, характерне для крилатих фраз, *еквівалентно-повний* (рівноцінний, рівнозначний) – заміна у мові перекладу на фразеологізм із відповідною зовнішньою і внутрішньою формою, *еквівалентно-неповний* – не є бажаним, оскільки часто не передає своєрідність фразеологізму (подає еквівалент зі схожою зовнішньою, але іншою внутрішньою формою), описовий – найменш бажаний спосіб серед усіх, оскільки при ньому зникає емоційна своєрідність фразеологізму.

У процесі дослідження особливостей перекладу фразеологізмів у скриптах серіалу «Відчайдушні домогосподарки» ми виявили, що частка дослівного перекладу виявилася зовсім невеликою і становить 11%. Підбір повних еквівалентів свідчить про намагання перекладача серіалу повністю відтворити національний колорит і його емотивне забарвлення. Нажаль, це йому вдалося лише для п'ятої частини ФО, що досліджуються.

Кількість еквівалентно-неповних фразеологізмів в українському перекладі серіалу виявилася незначною (10%) і не заважає передачі емотивного забарвлення мови персонажів та культурного колориту фільму.

Найнебажаніший *описовий* спосіб виявився найбільш вживаним і склав майже третину (36%, 56 випадків) усіх перекладів. Тобто повністю було втрачено емоційну своєрідність такої великої кількості ФО. Вважаємо, що українські глядачі багато втратили, дивлячись цей серіал у такому перекладі. Уважаємо, що адекватного перекладу фразеологізмів не було досягнуто.

У перекладі фразеологізмів першого сезону англomовного серіалу «Відчайдушні домогосподарки» ми спостерігаємо значну кількість перекладацьких трансформацій.

За результати кількісного і порівняльного аналізів можемо зробити висновки, що під час перекладу ФО з серіалу «Відчайдушні домогосподарки» використовуються різноманітні трансформації, але головним прийомом виступають компенсація (40%) і опущення (11%).

Узагальнивши підрахунки за чотирма основним типами трансформацій, ми бачимо, що 60,3% перекладу ФО передано різноманітними замінами, 11% складає опущення, 5% – додавання і лише 3,9% – перестановка.

Така кількість замін пояснюється лінгвістичними (аналітичний тип англійської та синтетичний української) та екстралінгвістичними факторами та на кшталт таймінгу або збереження артикуляції, що може бути вірним для будь-якого серіалу.

Лише 11% перекладу досліджуваних ФО було здійснено через калькування, і 11% ФО, використаних і скрипті не було перекладено під час дублювання.

Перспективами подальших досліджень може слугувати вивчення особливостей перекладу фразеологізмів в інших англомовних серіалах, порівняння їхнього використання у творі та екранізованій версії, а також їхній концептуальний аналіз.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Авксентьев Л. Сучасна українська мова. Фразеологія. Харків : Вища школа. Вид-во при ХДУ, 1988. 134 с.
2. Агібалова Т.М. Англомовний фразеологічний дискурс сучасних медійних джерел (ідеографічна класифікація на матеріалі мовних одиниць із соматичним компонентом). *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна»*. Острог, 2016. Вип. 62. 15–18 с.
3. Амосова Н. Н. Основы английской фразеологии. Ленинград : Изд-во Ленингр. ун-та, 1963. 208 с.

4. Арсеньева Е. Ф. Сопоставительный анализ фразеологических единиц. Казань: Изд-во Казан.ун-та, 1989. 123 с.
5. Атітян А.І., Микитюк І.М. Перекладацькі трансформації у процесі відтворення емоційно-оцінної лексики в аудіовізуальному перекладі серіалу “Бріджертони”. *Молодий вчений*. 7 (95), С. 72-77. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2021-7-95-16> (дата звернення 17.08.2022)
6. Білоноженко В. Про особливості фразеологічного значення. URL: <http://kulturamovny.univ.kiev.ua/KM/pdfs/Magazine21-15.pdf> (дата звернення: 04.01.2022)
7. Білоус Ю. В. До питання про класифікацію соматизмів у німецькій мові. *Актуальні проблеми германо-романської філології та освітній соціокультурний процес*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Тернопіль, 45 жовтня 2013 р.). Тернопіль, 2013. С. 71–73.
8. Білоус О.М. Теорія і технологія перекладу. Курс лекцій: доопрацьований та доповнений. Навчальний посібник для студентів перекладацьких відділень. Кіровоград, РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. 200 с.
9. Вакарюк Р. В. Біблійні фразеологізми у сучасній англійській мові: структурний, семантичний та когнітивний аспекти. дис...канд..філол.наук. 10.02.04 – германські мови. Чернівці, Львів, 2021. 252 с.
10. Відчайдушні домогосподарки: URL: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Відчайдушні домогосподарки](https://uk.wikipedia.org/wiki/Відчайдушні_домогосподарки) (дата звернення 24.08.2022)
11. Герман І. Фразеологізм як перекладацька категорія. *Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету (12–14 квітня 2022 року)*. Факультет іноземних мов. Чернівці: Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. С. 55- 56.

12. Герман І. Структурно-граматична класифікація фразеологізмів на матеріалі серіалу *Desperate Housewives*. електронний збірник наукових праць кафедри англійської мови «*Магістерські студії*». листопад, 2022. URL:
13. Данилевська А. С. Фразеосемантичне поле «мова, мовна діяльність» у картині світу діалектоносіїв Приамур'я. URL: http://philology.knu.ua/files/library/movni_i_konceptualni/50-1/34.pdf (дата звернення: 04.01.2021)
14. Данилюк Л.В., Назаренко А.В. Особливості відтворення англійських фразеологізмів в українських перекладах. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Філологічні науки*. 3 (334) (Трав 2020), 2020. С. 81–88. DOI:[https://doi.org/10.12958/2227-2844-2019-3\(334\)-81-88](https://doi.org/10.12958/2227-2844-2019-3(334)-81-88).
15. Дуброва А.С., Трофімчук В.М. Дослідження особливостей перекладу англійських фразеологізмів. *Вісник Житомирського державного університету. Філологічні науки*. Житомир, 2014. Випуск 74. 209–212 с.
16. Задорожна І. Німецькомовні фразеологічні одиниці з компонентами іменниками “spaw”, “gnade” та “freude” (оцінний, емотивно-експресивний та функціонально-стилістичний аспекти значення). *Науковий вісник Чернівецького університету. Германська філологія*. 2014. Вип. 708–709. С. 78–81.
17. Зорівчак Р. П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія (на матеріалі перекладів творів української літератури англійською мовою). Львів : Вид-во Львів. ун-ту, 1989. 216 с.
18. Карасик В. И. Язык социального статуса. Москва: «Гнозис», 2002. 333 с
19. Караулов Ю. Н. Структура лексико-семантического поля. *Филологические науки*. 1972. № 1. С. 57–68.

20. Ковалюк Ю. Лінгвокультурологічний аналіз англійської ідіоматики: теоретичні здобутки та іновації. *Науковий вісник Чернівецького університету: збірник наукових праць*. Випуск 810: Германська філологія. Родовід. 2019. С. 28-39.

21. Ковалюк Ю. Теорія англійської ідіоматики: дефініції, ідеї, підходи. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: Серія «Філологія», 5 (73), 2019. С. 35–37. URL: <https://journals.oa.edu.ua/Philology/article/view/2229>*

22. Комиссаров В.Н. Лингвистика перевода. Москва : Международные отношения, 1980 с. 165 с.

23. Кравцова І.І. Фразеологізми в сучасній англійській мові: визначення, підходи, класифікації. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія:Філологія*. Одеса, 2016. № 20. Том 2. 29–32 с.

24. Куклина И. Н. Явления фразеологизации и дефразеологизации в языке современной прессы : дисс. ... канд. филол. наук : 10.02.01; Моск. гос. обл. ун-т. Москва, 2006. 251 с.

25. Кунин А.В. Курс фразеологии современного английского языка. Москва : Высшая школа, 1996. 381 с.

26. Лагдан С.П. Морфологічні розряди фразеологічних одиниць мовленнєвої семантики. *Міжнародний науковий журнал «Грааль науки». № 16 (Червень, 2022) : за матеріалами III Міжнародної науково-практичної конференції «Globalization of scientific knowledge: international cooperation and integration of sciences»*. ГО «Європейська наукова платформа» (Вінниця, Україна) та ТОВ «International Centre Corporative Management» (Відень, Австрія). С. 268 – 273. DOI 10.36074/grail-of-science.17.06.2022.045

27. Новікова Т.В. Переклад фразеологізмів крізь призму теоретичних досліджень. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Філологічна». Острог, 2015. Випуск 52. 203–207 с.
28. Остапенко В. І. Функціонально-стилістичні особливості англійських фразеологізмів з біблійним компонентом. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Філологічні науки*. 2009. Вип. 20. С. 471–475.
29. Потебня А. А. Мысль и язык. Москва: Лабиринт, 2007. 248 с.
30. Ротт Э. Х. Структура фразеологем. Некоторые вопросы романо-германской филологии. Вып. 3. Челябинск, 1968. С. 78–137.
31. Савчук Г.В., Галатонova І.Ф. Англійські фразеологізми та особливості їх перекладу українською мовою. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*. 2018. № 36. Том 2. С. 145 – 147.
32. Скрипник Л .Г. Фразеологія української мови. Київ: Наукова думка, 1973. 280 с.
33. Смирницкий А. Лексикология английского языка. Москва, 1996. 260 с.
34. Суродейкіна Т., Алі Т. Асоціативні категорії темпоральних фразеологізмів у художньому дискурсі Р. Ріггза. *Науковий вісник Чернівецького університету* : збірник наукових праць. Чернівці : Видавничий дім "Родовід", 2019. Вип. 816 : Германська філологія. С 149 – 158.
35. Талалай А.А., Сітко А.В. Біблеїзми як особливий різновид фразеологічних одиниць. *Theoretical and empirical scientific research: concept and trends: Collection of scientific papers «ΛΟΓΟΣ» with Proceedings of the III International Scientific and Practical Conference (Vol. 2)*, Oxford, December 10, 2021. Oxford-Vinnitsia: P.C. Publishing House & European Scientific Platform, 2021. С. 102 – 104. DOI 10.36074/logos-10.12.2021.v2.31

36. Телия В. Н. Русская фразеология. Семантический, прагматический и лингвокультурологический аспекты. Москва : Школа «Языки русской культуры», 1996. 288 с.

37. Ткачик О.В., Ляпіна О.В. Прагматико-стилістичні особливості перекладу англomовних фразеологізмів-колоронімів українською мовою у художніх творах. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету*. Бердянськ, 2014. Випуск 3. 187–193 с

38. Тоненчук Т. Структурно-семантичний, ідеографічний та функційний аспекти соматичних фразеологізмів у сучасній англійській мові: автореф. дис. канд. філол. наук, спец.: 10.02.04. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2016. – 20 с.

39. Ужченко В. Д., Ужченко Д. В. Фразеологія сучасної української мови: посібник для студентів філологічних факультетів вищих навчальних закладів. Луганськ: Альма-матер, 2005. 400 с.

40. Ушенко Д.О., Гнедкова О.Б. Особливості перекладу фразеологічних одиниць у медіадискурсі. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації*. Том 31 (70) № 4 Ч. 3 2020. С. 92 – 98.

41. Черней Д.В., Бялик В.Д. Труднощі та способи перекладу англomовних фразеологізмів. *Закарпатські філологічні студії*. Випуск 10. Том 1. С.138 – 141.

42. Шанський Н.М. Фразеология современного русского языка. Москва : Высшая школа, 1969. 232 с.

43. Kovalyuk Yu. Idioms in Action: A Case of Conceptual Metaphor Theory vs Blending Theory. *Advanced Education*, №13. Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute, 2019. P. 97-102

44. UAserials. URL:
<https://uaserials.pro/603-vidchaydushni-domogospodarky-2004.html> (дата
 звернення 18.07.22)

СПИСОК ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ

45. Англо-український фразеологічний словник / укл. К.Т. Баранцев. Київ Знання, КОО, 2005. 1056 с.
46. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля–К., 2006. 716 с.
47. Языкознание. Большой энциклопедический словарь / гл. ред. В. Н. Ярцева. 2-е изд. Москва, 1998. 685 с.
48. Ярцева В. Н. Лингвистический энциклопедический словарь. URL: <http://tapemark.narod.ru/les/567a.htm> (дата звернення: 03.01.2022)
49. The Free Dictionary. URL:
<https://www.thefreedictionary.com/the-farlex-grammar-book.htm>

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

50. Відчайдушні домогосподарки. URL:
<https://uaserials.pro/603-vidchaydushni-domogospodarky-2004.html>
51. Desperate Housewives.
<http://cnentv.blogspot.com/2009/02/desperate-housewives-all-episode.html>

ДОДАТКИ
ДОДАТОК А
ГЛОСАРІЙ ФО ЗІ СКРИПТІВ СЕРІАЛУ *DESPERATE*
HOUSEWIVES

Фразеологізм	Переклад
1. add salt to the wound	ятрити чиїсь рани
2. all smiles	бути дуже щасливим [49]
3. as fresh as paint	свіжий, як сиріжка; як нова копійка
4. at the crack of dawn	на сході сонця
5. basket case	людина без рук і ніг, обрубок
6. be in a rut	уторована стежка, без змін
7. be under way	бути на ходу
8. beat a dead horse	товкти воду в ступі, переливати з пустого в порожнє
9. beat the hell out of smb	дати прочухана; показати, де раки зимують
10. blessing in disguise	не бувати б щастю, так нещастя допомгло
11. blow all the money	розтринькати усі гроші
12. break smb's heart	розбити чиєсь серце, дуже засмутити когось
13. break the ice	пробити лід, порушити мовчання
14. burst into tears	залитися сльозами, розплакатися
15. card shark	картяр, шулер
16. carry the burden	нести тягар
17. cash cow	джерело постійного прибутку (49)

18. cat got your tongue	ви що, язик проковтнули?
19. cherish the memory	плекати спогад
20. choke the living daylight out of smb	дати прочухана; показати, де раки зимують
21. clear the thoughts	прочистити думки
22. common knowledge	всім відомо
23. cost an arm and a leg	датися в копійчину, дорого обійтися
24. couldn't kill a fly	не зміг і муху образити
25. crack a smile	посміхнутися
26. cross one's mind (2)	спасти на думку
27. cross swords	схрестити мечі, розпочати боротьбу
28. cutthroat competition	люта конкуренція
29. dark chapter	чорні дні
30. dawn upon smb	дійти до когось
31. dirty laundry	неприємні особисті секрети [49]
32. dodge a bullet	уникнути катастрофи [49]
33. drama queen	королева драми, істеричка
34. ease one's mind	роз'яснити, заспокоїти
35. elephant in the room	велика проблема, яку всі ігнорують [49]
36. every now and then (2)	час від часу, зрідка
37. face the music	мужньо перенести неприємність
38. face to face	лицем до лиця
39. fall for trick	попастися на вудочку
40. fall in love	закохатися
41. foam at the mouth	з піною у рота; страшенно розлючений
42. for god's sake(s) (4)	заради бога
43. for good (2)	назавжди

44. for Pete's sake (2)	заради бога
45. friend in need (is a friend indeed)	вірний друг
46. get it off your chest (2)	зняти тягар з душі
47. get off on the wrong foot	встати на ліву ногу
48. get out of hand	вийти з-під контролю
49. give a hand	допомогти
50. give smb the knot	створити проблему
51. golden couple	ідеальна пара
52. good fences make good neighbours	з сусідом товаришуй, а паркан встанови (з вірша Р. Фроста "Mending Wall" (1914 р.)
53. good riddance	щасливе позбавлення
54. grasp at straws	хапатися за соломинку
55. guilty as sin	втілення гріха
56. hate smb's guts	ненавидіти всією душею
57. heavenly days	ой, господи!
58. hold a grudge	мати зуб проти когось
59. hurt one's feelings	образити чийсь почуття
60. in full swing	в повному розпалі
61. justify one's sin	виправдати гріх
62. keep a low profile	уникати уваги
63. keep an eye on smb	пильнувати, дивитися в обидва
64. keep fingers crossed	молитися за когось, щоб усе було гаразд; тримати за когось кулаки
65. keep up a facade	дотримуватися пристойностей
66. keep up appearances	удавати, що все іде, як слід
67. keep voice down	тихо говорити

68. lay claim on smb's heart	претендувати на чиєсь серце
69. like a phoenix rising from the ashes	відродитися з попелу (як фенікс) (бібл..)
70. little white lies	брехня заради порятунку
71. look on the bright side (2)	повертатися до радісних моментів
72. lose one's mind (2)	з'їхати з глузду
73. make a fortune	сколотити статок
74. make amends	компенсувати, повертати збитки
75. make from scratch	зробити з нічого
76. make mincemeat out of smb	рознести вщент; не залишити каменя на камені
77. make pigs of oneself (a pig of oneself)	жерти
78. make the most of smth	використати якнайкраще
79. matter of life and death	питання життя чи смерті
80. move up a corporate ladder	підніматися кар'єрними сходами
81. no strings attached	без обмежень
82. no victory comes without a price	кожна перемога має свою ціну
83. not an easy burden to bear	нелегка ноша
84. not to show an ounce of remorse	не виказати ні краплі співчуття
85. on edge	роздратований, збуджений
86. on the brink of tears	очі на мокрому місці

87. one man's SLUDGE (meat) is another's man LIQUID GOLD (poison)	що одному відстій, іншому золото (що коневі на користь, то миші смерть; про смаки не сперечаються)
88. out of reach	недоступно; поза межами досяжності
89. owe an apology	має вибачитися
90. people who live in glass houses shouldn't throw SODA CANS (stones)	люди, що живуть у скляних будинках, не повинні кидатися БЛЯЩАНКАМИ ВІД КОКА-КОЛИ (КАМНЯМИ) (не бачить сова, яка сама)
91. pick your poison	вибирати менше з двох зол
92. pinch penny	суворо економити
93. pot luck lunch	все, що є на обід
94. pull the plug on smth	перекрити кисень, все припинити
95. pull the wool over everyone's eyes	замилувати очі, туману напускати
96. quench one's thirst	втамувати спрагу
97. racked with guilt	засмучує почуття провини
98. reach the end of patience	терпіння лопнуло
99. read smb like a book	знати когось, як свої п'ять пальців
100. rock smb's world	бути для когось змістом життя; потрясти когось
101. rot in hell	горіти в пеклі
102. run errands (3)	бути на побігеньках
103. safety net	підстраховка
104. scare the hell out of smb	налякати до смерті
105. scared out of smb's mind	наляканий до смерті

106. see the light	побачити світ, бути надрукованим, народитися
107. shell shocked	контужений, засмучений
108. shock the hell out of smb	сильно шокувати когось
109. shoulder to cry on	підтримка
110. sigh with relief (2)	зітхнути з полегшенням
111. silent treatment	бойкот
112. skeleton in the closet	сімейна таємниця (У. Теккерей)
113. sleep like a baby (2)	спати як дитя, міцно спати
114. small talk	пусті балачки; салонна бесіда
115. smoke pot	курити травку
116. spark a doobie	розкурити косяк
117. speak of the devil	про вовка промовка
118. state of mind	душевний стан, настрої
119. stench of betrayal	запах зради
120. stifle a yawn	подавити позіхання
121. streak of bad luck	полоса невдач
122. sweat like a pig	пітніти, як кабан
123. sweet tooth	любов до солодкого
124. sworn enemy	заклятий ворог
125. take breath away (3)	перехопити дух
126. take it like a good soldier	сприймати, як справжній солдат
127. take one's victories where one found them	отримати перемогу на місці
128. take your time	не поспішай, усьому свій час
129. talk shop	говорити про справи

130.the grass WAS always greener on the other side of the fence	у сусіда завжди краще
131.the man of the house	хазяїн будинку
132.throw a dinner (3)	влаштувати вечерю
133.to pay one's respect	віддати шану
134.to throw a party	влаштувати вечірку
135.top dog	вожак, голова, найкращий працівник
136.turn a blind eye	не помічати
137.under one's breath	майже нечутно, дуже тихо
138.vicious cycle	замкнуте коло
139.what the hell	якого біса
140.why on Earth	якого біса
141.with flying colours	з честю, на відмінно
142.work as a well oiled machine	працювати, як годинник, як добре налагоджений механізм
143.worry oneself sick	сильно хвилюватися
144.worse come to worse	у найгіршому випадку

ДОДАТОК Б

**Класифікація ФО у скриптах *Desperate Housewives* серіалу згідно
їхньої граматичної структури**

Таблиця Б.1

**Класифікація ФО у скриптах *Desperate Housewives* серіалу згідно
їхньої граматичної структури**

Тип граматичної структури	Кількість ФО	Відсотки
Іменні		
N+N	8	5,6%
N+prep+N	13	9%
A+N	13	9%
N+V+prep	1	0,7%
N+Part 2	1	0,7%
	36	25%
Вербальні		
V+N	44	30,5%
V+prep+A +N	13	9%

V+A+N	2	1,4%
V+N+prep+N	16	11%
V like/as A (N)	4	2,8%
V+A	1	0,7%
V+N and N	1	0,7%
V+N+Part 2	1	0,7%
	82	57%
Ад'єктивні		
As+A+as+N	4	2,8%
Адвербіальні	10	7%
Вигуки	4	2,8%
Прислів'я	8	5,6%
Всього	144	100%

ДОДАТОК В

ПЕРЕКЛАД ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ У СЕРІАЛІ «ВІДЧАЙДУШНІ ДОМОГОСПОДАРКИ»

EPISODE 1	
1. I ran my errands	Справи в місті
2. If there was one thing Mrs. Huber was known for, it was her ability to look on the bright side.	Однією з визначних рис м-м Хубер була спроможність завжди знаходити світлу сторону
3. After the funeral, all the residents of Wisteria Lane came to pay their respects.	Після похорону вся вулиця прийшла, щоб виказати своє співчуття.
4. Of course, she didn't cook much as she was moving up the corporate ladder.	Звісно, раніше вона не часто куховарила, керуючи корпоративними справами
5. CARLOS: Hey, people are starting to stare. Can you keep your voice down please?	Гей, на нас дивляться. Не підвищуй голос, добре?
6. She lives 50 feet away, for god's sakes.	Ми ж мешкаєм поряд, за 5 кроків.
7. Change in behaviour is one of the warning signs, and you have been as fresh as paint for the last 6 months.	Різка зміна настрою – один з симптомів. Мене це хвилює вже півроку.
8. PAUL extends his hands to take the baskets from BREE, who moves the	-

baskets out of his reach as he tries to take them from her.	
9. She sighs with relief , running her hand along her hair.	-
10. We pan up to see GABRIELLE watching from the upstairs balcony, sighing with relief as she's successfully covered her affair.	-
11. And suddenly, there he was, like a phoenix rising from the ashes .	І раптом з'явився він, як фенікс, народжений із попелу
12. Guess we found the skeleton in her closet .	Схоже, і в її шафі ми знайшли скелет.
EPISODE 2	
13. Susan awoke that night alone and parched. And as she gazed out her window, she saw the tall drink of water she needed to quench her thirst .	С'юзан прокинулася вночі сама, відчуваючи спрагу. Але поглянувши у вікно, вона побачила високу склянку води, яка б угамувала її спрагу .
14. Be the way you used to be, surprise me, take my breath away .	Стати таким, як раніше, влаштовувати мені сюрпризи, ...
15. She stifles a yawn as she opens the rubbish bin at the kerb, stuffing the plastic rubbish bag into it.	-
16. What kind of Christian would I be if I denied shelter to a friend in need ?	Якою я була б християнкою, якщо би залишила друга в біді ?
17. The answer is yes, you're about to make a fortune off us.	Так на нас, Ви заробите велику купу грошей .
18. Bree, you've spent most of the hour engaging in small talk .	Брі, Ви майже всю останню годину вели світську бесіду .
19. Gabrielle could now clearly see he was falling in love with her.	Тепер Габріел чітко побачила, що він закохався в неї.
20. Of course we don't have to add salt to the wound .	Непотріб пропонувати не обов'язково.
21. Cost me an arm and a leg . It's got GPS navigation, 200-watt stereo system, rear parking sensors.	Дорогувати , але вона обладнана усіма можливими пристроями. Навігаційною системою, стерео системою.
22. Round two was under way , and she was already taking a beating.	Починався другий раунд, а вона вже ледь дихала.
23. Ooh, we just got off on the wrong foot , we're really best buddies now	Ми просто придивлялися один до одного , а тепер найкращі друзі.
24. And she knew right then, that neither she nor Edie would be laying claim to his heart anytime soon.	Вона зрозуміла, що зараз ані вона, ані Іді не знайдуть дороги до його серця .
EPISODE 3	
25. So, Susan, I was just telling the girls I wanna throw a dinner party	С'юзан, я щойно казала, що хочу влаштувати обід .

26. They don't need to be burdened with our marital problems, and if we're working things out, the least we could do is try to keep up appearances .	Не треба засмучувати їх нашими проблемами, поки що треба вдавати, наче нічого не трапилося .
27. We pan on our Wisteria Lane, at the crack of dawn .	-
28. Big surprise. I did everything but foam at the mouth .	Воно і не дивно, я ж поводилася немов істеричка якась .
29. Yeah, that thought did cross my mind .	Так, я так і подумала .
30. Okay, I gotta break the ice here.	Гаразд, я порушу мовчанку .
31. So is, uh, Rex gone for good ?	Цікаво, чи Рекс назавжди ?
32. You mean, people who live in glass houses shouldn't throw SODA CANS ?	Можна сказати, живучи у скляному будинку, не кидайся бляшанками .
33. GABRIELLE cracks a smile.	-
34. We were the golden couple . Everybody knew we were gonna have this wonderful life.	Яка золота пара! Усі вважали, що ми житимемо щасливо.
35. She looks like she's about to burst into tears .	-
36. Listen, the kids are watching a video, which means that we've only got about 45 minutes until they actually find Nemo, so I suggest that we make the most of it .	Діти дивляться відео, так що ми маємо максимум хвилин 40, поки вони втямлять, що ми відсутні, тож не зволікаємо .
EPISODE 4	
37. I'll make mincemeat out of you '.	Я змелю тебе на фарш .
38. Susan is shell shocked through all this	-
39. But Gabrielle thinks she's dodged a bullet .	-
40. Your secret is not an easy burden to bare .	Твій секрет – ноша зовсім не легка .
41. I am rapidly reaching the end of my patience with you.... where are you?	О, господи! Що ти виробляєш? У мене починає уриватися терпець! Де ти?
42. It did cross our minds .	Ми про це думали.
43. I suppose I do owe you an apology .	Я справді маю просити у тебе пробачення .
44. ... just know that inside I am quietly but decidedly hating your guts знайте, в душі я спокійно і переконливо ненавиджу Вас .
EPISODE 5	
45. But it was common knowledge on Wisteria Lane that wherever Susan Mayer went, bad luck was sure to follow.	Але на Гліцинієвій алеї всі знали , що за Сьюзан Мейер золоті горшки б'ються.
46. As she waved goodbye, she worried that Susan's streak of bad luck would continue.	Прощаючись, вона побоювалася, що напасті чіплятимуться до Сьюзан і далі.

47. Lynette smiles, she knew they'd fall for that trick .	-
48. Noah stops the ball, and hands it back to the boy who comes to collect it. he's all smiles , acting like a granddad helping his grandson)	-
49. She shakes her head, to clear her thoughts	-
50. This poor kid is scared out of his mind	Зрозумійте, бідолашний хлопець майже до смерті наляканий .
51. Oh, Mama, you're in a rut! We need to spice up your wardrobe.	Мама, у тебе старий одяг . Треба обновити твій гардероб.
52. Oh, come on drama queen . What are you doing?	Облиш, не роби з цього драму . Що ти робиш?
53. Mike sighs with relief.	-
54. At this, Bree realises she can't turn a blind eye and knocks on the door. eye	-
EPISODE 6	
55. Husbands clash with wives, parents cross swords with children, but the bloodiest battles often involve women and their mothers-in-law.	Чоловіки конфлікують з дружинами, батьки воюють з дітьми. Та найкривавіші битви між невістками та свекрухами.
56. A guy takes his opponent on, face to face , and once he's won, he's top dog.	Відкрито : пан або пропав.
57. A guy takes his opponent on, face to face, and once he's won, he's top dog .	Відкрито : пан або пропав .
58. I'm keeping my fingers crossed here. Are there any volunteers?	У душі сподіваюся , що таки знайдуться бажуючі.
59. It turns out your mother is quite the card shark .	Твоя мати справжня катала .
60. You have lost your mind	Ти божевільна , мама.
61. I'm just grasping at straws .	Бо я вже хапаюся за соломинки .
EPISODE 7	
62. No matter how carefully she trimmed... or how lovingly she watered... or how generously she fertilized... the grass WAS always greener on the other side of the fence	Хоч і стригла вона його старанно, хоч і поливала вона його з любов'ю, хоч і щедро посипала добривами, по той бік паркану трава завжди була зеленіша .
63. It's in New York, for God's sakes, why on earth would you suggest that?	Але модельна школа аж в Нью Йорку! Чому так далеко?
64. You see, no victory comes without a price .	Бо, знаєте, за кожну перемогу своя ціна .
EPISODE 8	
65. I thought if, you know, worse came to worse , we could grab a room...	Взагалі, у найгіршому випадку , ми могли б десь переночувати...

66. You need to keep a low profile right now.	Ти мушиш поводитися дуже обережно.
67. Literally couldn't kill a fly . That's how gentle she was.	В буквальному розумінні і мухи не скривдила.
68. Or by telling themselves their sins were justified .	Або переконують себе, що їхні гріхи можна виправдати.
EPISODE 9	
69. When I go home at night, I sleep like a baby , because I know I did something that day that helped people.	Приходжу додому пізно і сплю, як дитя , бо знала, що весь день допомагала людям.
70. Well, for now. I think it's just a matter of time before they break up for good .	Наразі, так. Але гадаю, невдовзі вони розійдуться. ---
71. But, if I don't get some help, there's an excellent chance, I will lose my mind .	Але якщо й надалі я робитиму все сама, я збожеволюю.
72. He has not shown an ounce of remorse since the accident.	Бо він, здається, не відчуває докорів сумління.
73. He's just, you know, keeping up a façade	Тільки не показує цього!
74. When Carl ran off with Brandy, you saw what a basket case I was.	Коли Карл покинув мене через Бренді, ти бачила у якому розпачі я була.
75. What the hell does that mean?	Що ---Ви таке кажете?
76. We're not gonna screw up Andrew's future just because he sparked a dooby!	Ми не можемо зіпсувати Ендрю майбутнє, тільки через те, що він курнув травички.
77. If you were my mom, I'd smoke pot too!	Якщо б ти була моя мати, я б теж курив траву!
78. Well, look on the bright side , Tom's having the time of his life .	В цьому є щось позитивне . Том так розійшовся!
EPISODE 11	
79. That's when it first dawned on me that something had happened to my sister.	Я одразу подумала , що з моєю сестрою щось сталося.
80. You want to see how long I can hold a grudge?	Хочеш знати куди сягає моя злоба?
81. Fine. I will see him through this, but after that, your father can rot in hell for all I care!	Гаразд. Я подбаю про нього поки він одужує. Потім нехай котиться під три чорти.
82. This face is a cash cow , and if you don't have the vision to take advantage of that, then maybe I'm at the wrong agency.	Таке лице – золота жила . І якщо ви не здатні цього побачити, то мабуть я звернулася не у то агентство.
83. It wasn't until the electricity went out that she finally began to see the light .	Але, коли вимкнули світло, вона ясно побачила, що ні (ні, не може впоратися без грошей Карлоса)
EPISODE 12	
84. Let me give you a hand .	Дозвольте я допоможу .
85. It's a vicious cycle .	Замкнуте коло.

86. Yeah, and I would rather cut off my hand than hurt his feelings .	А я так не люблю почуватися незручно.
87. He's so young too. God, it just breaks my heart .	Він ще такий малий. В мене серце розривається .
88. The man of the house?	Хазяїн дому?
89. But making her yoga class was a matter of life and death	А заняття йогою були для неї питанням життя і смерті .
90. I'm still the outsider that doesn't get invited to the cool parties, and you're still the perky cheerleader who thinks that she can pull the wool over everyone's eyes .	Я і досить аутсайдер. Мене не запрошують на вечірки, а ти і досі вважаєшся розумницею і можеш кому завгодно очі замилити .
91. Okay. Look, uh, I, I just haven't always treated you well, and I want to make amends .	Добре. я завжди погано ставилася до тебе і шкодую про це.
92. Oh, of course, take your time .	О, так, потрібен час .
93. You just have to know that I am so racked with guilt , I don't think it's possible for me to suffer any more than I'm already suffering.	Просто знай, що мене так терзає сумління, і навряд чи щось змусить мене страждати більше.
94. Well, we meet on Tuesdays, and it's potluck lunch .	Щож, граємо щовівторка, в обід, тому всі приносять щось поїсти .
EPISODE 13	
95. You must have shocked the hell out of them .	Ти мабуть страшенно їх налякала .
96. It was a very dark chapter in our lives.	Це темна сторінка нашого життя.
97. No one should carry that kind of burden .	Надто важкий тягар для тебе .
98. I guess I just got so upset because - oh, whatever, let's not beat a dead horse , it's over, I'm sorry, good night.	Я так засмутилася, тому що... байдуже. Все вже минулося, чого його мусолити . Добраніч.
99. Okay, get it off your chest .	Добре, кажи вже .
EPISODE 14	
100. Lynette knew she'd cherish the memory of that moment for the rest of her life.	Лінет знала, спогад про цей момент вона триматиме до кінця життя .
101. What? Nothing more to say? Cat got your tongue?	Що? Чого мовчиш? Язика не маєш?
102. You made me look bad in front of Mrs. McCluskey, who you know is mommy's sworn enemy . Time to pick your poison .	Змусили мене ніяковіти перед місіс МакКласкі, моїм заклятим ворогом . Час вибирати кару .
103. Not acknowledging the elephant in the room is what we do best.	І вміємо не помічати слона в кімнаті .
104. It is often said that good fences make good neighbours	Часто кажуть, що хороший паркан робить хороших сусідів .

EPISODE 15	
105. Yes, Bree believed in old-fashioned values, but she also believed it was better to be safe than sorry.	Так, Брі вірила у старі цінності. Та крім того вона знала, завжди краще перестрахуватися.
106. Little white lies told not to hurt.	Дрібні невинні обмани. Їх кажуть, щоб не образити.
107. Well, if that's the type of boy he is, then good riddance.	Якщо він такий хлопець, значить добре.
108. He came through the triple bypass with flying colors.	Він вижив. Одержання іде повним ходом.
109. Decided to indulge your sweet tooth , huh?	Об'їдаєтесь солоденьким , так?
110. The party is in full swing , with lots of kids around.	-
111. Oh, you might as well just stay under there and never come up for air because when you do, I'm gonna choke the living daylights out of you.	Можете сидіти там довіку, а коли винирнете, я вам голову повідкручую.
112. It's just, I think it's time for us to face the music.	Просто час нам подивитися правді в вічі.
113. But, I've never been poor, because poor is just a state of mind , and right now you and I are just...	Але ніколи не була бідна, бідність – це стан душі , а зараз ти і я, в нас...
EPISODE 17	
114. I think that's pretty reasonable considering you're guilty as sin!	Я думаю – це справедливо, якщо ти винен по усіх пунктах.
115. Now is not the time to pinch pennies.	Не годиться на це скупитись.
116. And for pete's sake , would you open it up already?	Ради бога , розпечатай його нарешті.
117. They'll be talking shop for the rest of the night.	Вони говоритимуть про справи весь вечір.
118. No strings attached	Це ні до чого не зобов'язує.
119. I just followed the stench of betrayal.	Я йшла по запаху дружньої зради.
EPISODE 18	
120. Exactly and then you would have blown all the money on the lawyers	Саме так, а потім знову віддати усі гроші адвокатам.
121. My house is a mess and I've got millions of errands to run.	В домі безлад, я маю ще зробити купу справ.
122. Those cookies were made from scratch.	Я робила це печиво сама.
123. If you don't sign it, I'll pull the plug on the settlement agreement, divorce you.	Якщо ти не підпишеш, я скакую угоду з лікарнею, розлучуся з тобою.
124. That was a safety net for both of us	Це була моя зачка для нас з тобою.
125. My mom used to beat the hell out of my sisters and me.	Мама, як сидорових кіз , била нас сестрою.

EPISODE 19	
126. Now I bet we're worrying ourselves sick about nothing, this is probably just a phase	Я думаю, даремно ми так переймаємось . Мабуть в нього такий період.
127. Oh, for Pete's sake .	О, господи!
128. Oh, for god's sake .	О, Боже.
129. Andrew (under his breath to his dad): Oh come on	-
130. Lynette is grating cheese, Tom is drinking a beer. They are working as a well oiled machine , with Tom distributing the cheese and Lynette coming behind him to dole out the meat.	-
131. Look, I love vanilla ice-cream, but every now and then I'm probably gonna be in the mood for chocolate.	Дивіться, я дуже люблю ванільне морозиво, але іноді мені може захотітися шоколадного.
132. Until one day I'm going to do something so awful it is going to rock her world .	А одного дня, коли вона не чекатиме, я зроблю щось жахливе, і це її вб'є, це просто зламає її світ.
EPISODE 20	
133. So she took her victories where she found them	Тож вона раділа будь-якій перемозі .
134. Oh my heavenly days . Rex, look, it's George.	О, яка несподіванка! Рекс, глянь, це Джордж.
135. I'm throwing my husband a going away party	Від'їзд чоловіка, прощальне свято.
136. Gabrielle searches through the aisles to find a pregnancy test, she's really on edge	-
137. God, you... scared the hell out of me.	Господи, як ти налякала мене .
138. You read me like a book	Ти мене добре знаєш.
139. One man's sludge is another man's liquid gold . (one man's meat is another man's poison)	Кому гидота, а кому смакота.
140. All I'm saying is that maybe this is a blessing in disguise .	Може виявиться, що це тебе ошчасливить.
EPISODE 21	
141. He could use a shoulder to cry on .	І йому так потрібна підтримка .
142. We could just make pigs of oneself (a pig of oneself)	Ми б гарно розважилися .
143. I'll keep an eye on it.	Ми перевіримо .
144. Susan is on the brink of tears .	-
145. What I remember is sweating like a pig and wishing we hadn't spent all our savings.	Я пам'ятаю, що пітнів, як свиня , і жалкував, що розтринькав усі заощадження.

EPISODE 22	
146.Huh. Speak of the devil. And I mean that.	А, про вовка промовка. Чи про вовчицю.
147.No, the first time you pass me by, I took it like a good soldier , but since Duggan’s heart attack, I have already been doing the job...	Ні, уперше, коли ти мене обділив, я стерпів, як старий добрий солдат. А тепер, після інфаркта Дугана. я і так виконував його роботу.
148.Honey, please don’t give me the silent treatment.	Доню, я прошу, не муч мене мовчанкою.
EPISODE 23	
149.And during the errands I ran in the afternoons.	І виконуючи буденні справи.
150.He knows how men look at me, and, well, I, I didn't exactly ease his mind.	Він знає, як на мене дивляться чоловіки, і я його підозр не розвіяла.